

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čerkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Veličastni potek evharističnega kongresa v Mariboru.

Prvi dan 7. septembra.

Tako mogočne verske manifestacije, kakor je bil evharistični kongres, še Maribor ni doživel.

Za sprejem številnih posetnikov se je pripravil Maribor na zunaj z zastavami, ki so klicale z javnih in zasebnih poslopij: Dobredošli! Na znotraj so v polni meri opravile pripravo tridnevničke, ki so se vršile po vseh župnijah lavantinske škofije.

Že prvi dan kongresa, ki je bil tudi nekaka priprava za glavno manifestacijo 8. septembra, so Maribor preplavile ljudske množice, ki so prihitele peš ter z vlakom od vseh strani Spodnje Štajerske, Prekmurja in Hrvatske.

Niti prireditelji kongresa niso pričakovali, da bodo stanovska predavanja 7. septembra tako mnogoštevilno obiskana, kakor so bila v istini. Razpored predavanj je bil umno izbran po izobraženosti in po stanovih za priprosti narod.

IZOBRAŽENCI so imeli predavanja dne 7. septembra predpoldne in popoldne v dvorani bivšega kina Apolo. Dvorana je bila polna: duhovnikov, dijaštva, visokošolcev, učiteljev in sploh izobražencev iz vseh poklicev. Predavali so: A. Karo, spiritual bogoslovja, dr. Fran Sušnik, profesor, vseučilišni profesor dr. F. Lukman in glavni urednik »Slovenca« g. dr. Ahčin. Predavanjem je prisostvoval mil. g. stolni prošt dr. M. Vraber.

Številni možje so poslušali predavanja v mali unionski dvorani, kjer so jim govorili: Fr. Jerebič, predsednik KA, dr. J. Jeraj, prof. bogoslovja in profesor I. Prijatelj.

Stotinam žen so govorili v dvorani Zadrugne gospodarske banke: prof. P. Živortnik, gospa ravnateljica Stupica ter Milica Grafenauer. Predavanjem žen je prisostvoval g. stolni kanonik Fr. Časl.

V Karlinovi dvorani v dijaškem semenišču so predavali fantom g. dr. Meško, katehet pri sv. Magdaleni, bogoslovni profesor dr. J. Jeraj, g. Marko Krajnc in Mirko Geratič. Pri teh predavanjih je bil g. stolni kanonik dr. Fr. Cukala.

Številna dekleta so bila zbrana v telovadnici šolskih sester in so sledila

predavanjem g. dekana Fr. Gomilšeka, Slavice Horvatičeve in Olge Sadravčeve. Teh predavanj se je udeležil g. kanonik dr. J. Mirt.

V veliko spodbudo ter veselje predavateljem in poslušalcem je bil obisk prevzvišenega škofa dr. I. Tomažiča, ki je posetil dopoldne 7. septembra vsa predavanja in je spodbujal s svojo besedo vse zborujoče stanovce ter je tudi žel burno odobravanje po vseh dvorinah, kjer se je pokazal, pomudil in podelil ob koncu nadpastirski blagoslov.

Najlepši zaključek priprave na glavni dan kongresa 8. septembra so bile polnočnice po mariborskih župnijskih cerkvah in mojstrsko uspela koncertna prireditev pevskega društva »Maribor«. Koncerta, katerega je dirigiral g. stolni kapelnik Janez Gašparič, so se udeležili poleg ljudskih množic predstavniki cerkve, vojaštva, svetnih ter mestnih oblasti.

Pohvalno je treba povdariti, da sta vladala že na dan priprave na kongres, ko so bile mariborske ulice in trgi prenapolnjeni s podeželskim ljudstvom, najlepši red ter mir.

Glavni dan kongresa 8. septembra.

Gotovo ni pretirano, če beležimo, da je manifestiralo na Marijin praznik dne 8. septembra za evharističnega Kralja 40.000 ljudi. 30.000 je bilo prijavljenih pripravljalnemu odboru in 10.000 je obiskalo kongres neprijavljenih iz mariborske okolice.

Ljudske množice so vrele v Maribor že 7. septembra predpoldne, popoldne ter na večer z vlakom, na vozeh, v avtobusih in premnogo jih je prišlo pod vodstvom svojih župnikov in kaplanov peš v procesijah iz Prekmurja ter iz najbolj oddaljenih krajev Slov. goric.

Naši dobri ljudje so obiskali koj po prihodu v mesto mariborske cerkve in po opravljeni sv. spovedi in po končanih polnočnicah se prebili preostanek noči po svetiščih, ker za toliko tisočev ljudi ni zmogel Maribor prenočišč.

Jutro 8. septembra je pričelo s sv. mašami, pri katerih so pristopale ljudske množice med ganljivimi prizori k mizi Gospodovi in po opravljeni jutranji pobožnosti so se začeli ljudje zbirati na vnaprej odločenih zbirališčih, kjer

so jih spravljal reditelji v skupine ter razdelili med te table s številkami skupin in z napisi dekanijskih. Vseh skupin je bilo 16 in so bile skoro vse mariborske ulice določene za zbirališča. Zbiranje je pričelo ob 8. uri zjutraj in ob 9. uri je pričel pohod na Glavni trg, kjer je bil pripravljen pri Marijini sohi okusno z zelenjem okinčan oltar. Preko trga so napeljali vode za velike ražjijske zvočnike, s katerimi je g. Franjo Kramberger urejal prihajajoče množice in so pozneje prenašali škofov govor.

Za vsako na Glavni trg došlo skupino je bil vnaprej določen prostor, da je bil po sv. daritvi mogoč razvoj procesije. Tekom pol ure je bil celi trg zaseden in oči vseh so bile uprte proti oltarju, krog katerega so že bili zbrani odlični zastopniki oblasti, mestne občine ter razni drugi dostojanstveniki, ki so čakali na prihod škofa s svojim spremstvom.

Vladiko dr. Iv. Tomažiča je spremljal šibeniški škof dr. Mileta, stolni kapitelj, ptujski prošt, celjski opat, konjiški arhidijakon, prošt iz Varaždina in 120 duhovnikov in bogoslovcev.

Prevzvišeni je takoj pristopil k oltarju na prostem, katerega je obdajal celi gozd zastav. Pred sv. mašo je škof blagoslovil novo zastavo stolne Kat. akcije.

Mnogobrojni pevci so se zbrali med Marijinim spomenikom ter magistratom, vojaška godba in pred pevci je stal pripravljen mikrofoni, ki je bil zvezan z zvočniki. Pevci so peli pod vodstvom stolnega kapelnika g. Gašpariča priproste mašne pesmi iz posebnih knjižic, katere je razdelilo vodstvo kongresa. Skupne mašne molitve je izgovarjal pred mikrofonom kapelnik Gašparič ter so jih ponavljale za glasovi iz zvočnikov ljudske množice.

Skupna pesem in molitev sta posebno povzdignili mogočno slovesnost.

Nagovor škofa dr. I. Tomažiča.

Po evangeliju je nagovoril lavantinski vladika množice izpred oltarja tako, da je čul s pomočjo zvočnika njegov nagovor vsak udeleženeec.

Škofove besede bodo ostale v trajnem spominu vsem, ki so jih slišali in jih prinašamo v naslednjem dobesedno.

»Kralju vekov, vekov, nesmrtnemu in nevidnemu, edinemu Bogu, čast in slava na vekov veke. Tako poje in moli Cerkev s svetim apostolom Pavlom. To jutro nehote pristavimo: Evharističnemu Kralju, Gospodu Jezusu Kristusu v presveti Hostiji, čast in slava na vekov veke.

Čast in slava Njemu, ki se je z besedo »To je moje telo«, »To je moja kri«, »To storite v moj spomin« za vse čase vezal na podobo kruha in vina ter tako izpolnil svojo obljubo: Ne bom Vas pustil sirot, glejte, jaz sem z vami do konca sveta.

V presveti Hostiji je resnično med nami On, Sin božji, On, Emanuel-Bog z nami; On pravi Bog in človek; On, naš Odrešenik in Zveličar; On, naš najboljši Prijatelj; On, naš brat; On, naš edini Učenik, Pomočnik, Tolažnik; On, ki nas kliče in vabi k sebi: Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom počivil.

O predragi Molimo Boga, med nami pričujočega, položimo mu k nogam um, voljo, srce, vse dušne in telesne zmožnosti, vso vero, zaupanje, vso ljubezen; obiskujmo ga radi, izlivajmo pred njim vse svoje boli in bridkosti. Nikoli ne bomo šli od njega brez pomoči in uteh, brez tolažbe. Poskusite in glejte, kako sladek je naš Gospod v presveti Evharistiji! Modrni svet plava v morju luči, v blesku žarnic, v svetlobi plavžev in tovarniških peči, v sijaju razkošnih plesišč, gledišč, zabavnih lokalov. In vendar, koliko je v tem svetlobnem morju, v blesku in sijaju duhovne teme. Koliko nevednosti v verskih vprašanjih; koliko nejasnosti glede socialnih in gospodarskih smernic. Ali ne velja beseda Izaijeva: Tema pokriva zemljo in v mrak so zavita ljudstva. Čakod ta tema, zmote in nejasnost? V neveri modernega sveta. Izpolnjuje se beseda sv. Janeza: V začetku je bila Beseda, Beseda je bila Bog, v Besedi je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi. Prava luč je bila na svetu in svet je po njej nastal, pa svet je ni spoznal. V svojo lastnino je prišla in njeni je niso sprejeli. — Tako je, Vi veste, da je tako! Luč vere Kristusove je na svetu, pa svet je noče spoznati in sprejeti! — Mi pa, predragi, spoznajmo z odprto dušo, sprejmimo z odprtimi očmi in rokami to luč, ki nam sije iz presvete Evharistije. Tesno se oklenimo učlovečene Besede, Sina Božjega Jezusa Kristusa in njegovih večnih resnic. Varno bomo hodili v temi. Blagor nam, ako bomo hodili vztrajno in stanovitno tako dolgo, da nam zasije večna luč.

Evharističnemu Kralju čast in hvala, Njemu, ki nam je v presveti Evharistiji zapustil taisto telo in kri, ki sta bila za nas darovana na križu. Daritev Jezusa Kristusa na križu se neprenehoma ponavlja pri sveti maši. O verni častilci presvete Evharistije! Spoznajmo pomen in namen svete maše! Tej najsvetejši daritvi se imamo zahvaliti, da nam Bog prizanaša, čeprav nismo vredni, da nas ne kaznuje še hujše, kakor bi v resnici zaslužili. In le, če bomo pri sveti maši združevali svoje molitve z molitvami Gospoda Jezusa, smemo upati, da si bomo izprosili rešitev iz sedanjih težkoč. Da, pri sveti maši

sedaj in v prihodnje bomo molili in prosili s Sinom božjim v sveti Hostiji: naj dobri Bog da sveti Cerkvi svobodo in zmago. To molitev bomo brzojavno sporočili svetemu Očetu in njegovemu zastopniku v Beogradu; molili in prosili bomo, naj dobri Bog da naši državi in domovini mir in blagostanje. To molitev bomo naznanili Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru. Molili in prosili bomo, naj dobri Bog čuva in blagoslavlja naše družine, očete in matere, gospodarje, gospodinje, drago mladino, fante, dekleta, nedolžne otroke, posestnike in delavce, bogate in revne, vse stanove, da bomo vsi v miru in milosti služili Bogu ter se naposled zveličali. Jezus v sveti Hostiji naj naše prošnje in molitve s svojimi vred prinaša nebeškemu Očetu, da jih On sliši in milostno usliši...

Večna čast in hvala v presveti Hostiji Njemu, ki je dejal: Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Jezusovo telo v najsvetejšem Zakramentu je naša dušna hrana. Kakor telo brez hrane peša, tako tudi duša oslabi in naposled umre za Boga, ako se ne hrani s presvetim Rešnjim Telesom. V svetem obhajilu bomo dobili moč, da bomo ostali zvesti Bogu in živeli tako, kakor nas vera uči. — Otroci predragi, radi in pogosto prejemajte obhajilo, da boste ostali nedolžni, Bogu in ljudem prijetni. Mladenci ljubljani, uživajte kruh življenja, da boste živeli in se uspešno borili za Boga. Dekleta blaga, združujte se z Jezusom v svetem obhajilu, da boste ostala verna, pobožna, ponižna, čista in sramežljiva in v resnici cvet našega ljudstva. Očetje in matere, gospodarji in gospodinje: Pri mizi Gospodovi si dobijajte moč in milost, da bo v vaših domovih in družinah živela vera in da bo tam cvetelo versko življenje.

Evharističnemu Kralju, Gospodu Jezusu, ki je v sveti Hostiji naš Bog med nami, naš Zveličar in Odrešenik, naš najboljši Prijatelj in Pomočnik, naš brat in sotrpin, pa tudi naš bogati Plačnik za vse, kar zanj storimo ali trpimo, Njemu, ki nam je v sveti Hostiji Luč, Resnica, Pot, Življenje; Njemu, ki v daritvi svete maše za nas in namesto nas daje Bogu dolžno češčenje in zahvalo in zadoščenje, da nam prosi odpuščenje grehov in vse potrebne milosti; Njemu, ki je v svetem obhajilu hrana našim dušam za večno življenje — Njemu čast in slava, Gloria, Hosana, Alleluja na veke vekov. Amen.»

Procesija, posvetitev Lavantincev in na Slomšekovem grobu.

Po sv. maši se je razvila na povelja iz zvočnikov slovesna procesija. Prvo skupino so tvorili kolesarji v dolgem sprevedu, za njimi godba Danica, potem šestero skupin v vrstnem redu po posameznih dekanijah, godba Prekmurcev, dolga skupina vernikov iz Slovenske Krajine, belooblečena dekleta, mogočna četa fantov Kat. akcije, vojaška godba, pevci, vrsta ministrantov v oblačilih z zvončki v rokah, duhovščina, baldahin s škofom, ki je nosil Najsvetejše, za nebot predstavniki oblastev, nato pa domače mariborske

župnije in preostale skupine vernikov. Procesija je bila dolga 3 km in so prihajali prvi na Stoini trg, ko so zapuščali zadnji Glavni trg. Procesije se je udeležilo v sprevedu in kot gledalci 30.000 ljudi.

Na Slomšekovem trgu se je izvršila pred pripravljenim oltarjem posvetitev Lavantinske škofije presv. Srcu Jezusovemu. Posvetilno molitev je molil škof dr. Tomažič, za njim jo je ponavljalo verno ljudstvo. Po posvetitvi je bil blagoslov z Najsvetejšim in pevci so zapeli »Povsod Boga«. Po slovesnostih pri stolni cerkvi je krenil spreved na staro pokopališče na grob škofa svetnika dr. A. M. Slomškega.

Pred kapelico, v kateri je grob, so se zbrale neštete zastave in naš škof je spregovoril zbranim sledeče:

»Stojimo ob grobu moža, ki je bil Slovencem veliki škof, rešitelj duš, pa je bil tudi buditelj, učitelj, vzgojitelj — vzgled in vzor krščanske dovršenosti vere in zaupanja v Boga, značajne ljubezni do bližnjega, neumorne do skrajnosti požrtvovalne delavnosti za čast božjo in blagor ljudstva. Stojimo ob grobu svetniškega škofa, služabnika božjega Antona Martina Slomškega.

Ko bi on zdaj vstal, pa stopil pred nas: Plavo oko bi se mu od veselja isknilo in posolzilo, ljubeče bi nas vse pogledal in pohvalil.

Prav ste storili, da ste tako veličastno počastili in proslavili presv. Rešnje Telo, ta največji čudež božje ljubezni, ki nam nalaga dolžnost, da ljubimo Boga nad vse, bližnjega pa kot samega sebe.

O Slomšekku je znano, kako rad je ministriral pri sv. maši, kako so ga kot dijaka njegovi tovariši večkrat našli v cerkvi, moliti z razprostrtimi rokami pred tabernakljem. Kako pogosto je škof Slomšek obiskal presv. Rešnje Telo v cerkvi in pred tabernakljem opravil skoro vse svoje molitve. Kako goreče se je pripravljaj na sv. mašo, kako pobožno je služil to največjo daritev, kako prisrčno se je zahvaljeval za milost duhovništva, kako zelo je že takrat pred 80 leti priporočal pogosto sveto obhajilo.

Tako bi sedaj zaklical: »Dragi moji Lavantinci, ljubite, zelo ljubite Jezusa v presveti Evharistiji! Ne pozabite, da imate v sveti hostiji Boga samega med vami. Z zaupanjem iščite pri njem v vseh položajih in težavah življenja pomoči in uteh, visoko cenite daritev sv. maše, vsakdanji kruh za dušo vam bo di sveto obhajilo. Če boste ljubili Jezusa v sveti hostiji, bo on vas tem bolj ljubil in v tej njegovi ljubezni bo prava sreča, časna in večna za vas, za vaše družine, za ves narod in vso domovino.

Slomšek, prosi za nas, da bo res tako! Mi pa hočemo moliti in delati, da boš kmalu prištét med svetnike božje.

Po govoru je odmolil škof litanije presv. Srca Jezusovega, zastave so sklonile nad grob nepozabnega Slomškega, množice so se pričele razhajati in odhajajočim je podelil vladika nadpastirski blagoslov in se je prisrčno zahvalil vsem, ki so pripomogli k doslej v naši škofiji največji, najlepši in najmočnejši manifestaciji za Kristusa Kralja.

Mariborski evharistični kongres bode ostal vsem udeležencem v najlepšem in trajnem spominu. Mariborčani in tujoji, ki so gledali ganljivo slovesnost, se bodo dolgo divili in občudovali vzoren red in vzgledno mirno obnašanje vernega slovenskega ljudstva. Za deset- in desettisoče ni bil potreben noben stražnik, ker se je vsak udeleženec zavedal, da morata vladati pri manifestaciji za nebeškega Kralja red in mir! Pohvala ter čast našim Lavantincem, ki so tokrat dokazali, da so res katoliški krist-

jani in da so prišli se poklonit evharističnemu Kralju miru in bratske ljubezni!

Udanostne brzojavke s kongresa v Mariboru.

Z evharističnega kongresa v Mariboru so bile poslano udanostne brzojavke: Sv. Očetu, Nj. Vel. kralju Aleksandru in apostolskemu nunciju Pellegrinettiju v Beograd. Vse tri brzojavke je podpisal naš škof dr. Ivan Tomažič.

IZ RAZNIH DRŽAV

Kongres nemške narodno socialistične stranke se je vršil minuli teden v mestu Nürnberg. Ob tej priliki je bil izdan Hitlerjev proglas, v katerem izjavlja voditelj, da je oblika nemškega življenja končno veljavno določena za prihodnje tisočletje. Ogromna večina nemškega naroda je potrdila vladne ukrepe v notrajni in zunanji politiki in se je izrekla za vodstvo države v popolnoma narodno-socialističnem duhu.

Švica bo spremenila ustavo. Zastopniki raznih pokretov za popolno obnovo Švice so predložili zvezni pisarni predlog o popolni izpremembi švicarske ustave. Predlog je podpisalo 77.000 državljanov. Po dosedanji ustavi zadošča za ta iniciativni predlog 50 tisoč podpisov.

Manjšinski kongres je zboroval zadnji teden v švicarskem mestu Bern. Ob veliki udeležbi je bil dne 4. septembra v Bernu otvorjen 10. evropski manjšinski kongres, na katerem je bilo zastopanih 30 evropskih manjšin. Prvič so izostale tokrat od kongresa židovske skupine. Polovica delegatov je bila kot zastopstvo nemških skupin na Poljskem, v Jugoslaviji, Romuniji, na Mad-

žarskem itd. Kongres je otvoril bivši slovenski poslanec v italijanskem parlamentu dr. Wilfan.

Krog stavke v Združenih ameriških državah. V zadnji številki smo že poročali o skoro milijonski stavki predilniškega delavstva, ki je najštevilnejše v Ameriki. Do stavke je došlo, ker je na eni strani nepopustljiva združena ameriška veleindustrija, katero je hotel predsednik Roosevelt s svojimi pravilniki prisiliti, da zboljša socialni položaj delavstva. Na drugi strani pa so zopet tesno strnjeni predilniški delavci, ki hočejo velekaptal s stavko prisiliti, da sprejme Rooseveltove reforme, ki so v prid delavstvu. Vođa stavkovnega gibanja trdi, da bo doseglo število stavkujočih 1.200.000. Velekapitalisti so pa prepričani, da bo doživela stavka polum, ker se po južnih državah delavstvo še vedno ni odzvalo klicu na štrajk. Predsednik Roosevelt je naznanil, da bo imenoval odbor treh članov, ki bodo sklicali delavstvo in delodajalce na pogajanja. Rooseveltov korak je pozdravil velekaptal in stavkujoči delavci in sta oba dela izjavila, da se bosta odzvala pozivu predsednika. Po vseh državah Severne Amerike vlada nepopisna napetost, kaj bode pognalo iz velikanske stavke.

*

PO SVETU KATOLIŠKEM

Staroslovenska pesem pred papežem. Pretekli mesec je sprejel papež Pij XI. v gradu Castelgandolfo — letovišče papeževo v albanskih gorah kakšnih 20 km od Rima — bogoslovce grškokatoliškega bogoslovnega semenišča sv. Jozafata v Rimu. Pevski zbor bogoslovcev je pod vodstvom g. Irineja Timko iz križevaške grškokatoliške nadškofije (na Hrvaškem) zapel v staroslovenskem jeziku himno v čast sv. Jozafatu in »Gospod usliši« (psalm 101). Sv. Oče je poslušal petje z velikim zanimanjem in srčno radostjo. V nagovoru, ki ga je imel na slovenske bogoslovce, je med drugim poudaril veliko radost, da jih vidi zbrane okoli sebe. »Vaša prisotnost«, tako je nadaljeval, »nam kliče v spomin zgodovino cerkvene edinosti, ki je zgodovina radosti in žalosti, zgodovina približevanja in oddaljevanja. Vi predstavljate prvi boljši del: predstavljate tisti del vzhoda, ki je Nam tako drag. Prijetno Nam je, ko vas vidimo

tukaj zbrane iz raznih krajev Evrope in iz daljne Amerike.«

Protimarksistična razstava v Londonu. V Londonu je bila pretekli mesec prirejena razstava, ki ima namen, da izobraženi svet seznanji z delom in vzgojnim načinom marksistov, posebno še boljševikov. Priredila je to razstavo Mednarodna protiboljševiška organizacija, ki jo vodi bivši švicarski advokat dr. Aubert. Pred 10 leti je dr. Aubert zastopal pred sodiščem nekega morilca, ki je bil slepo orodje v rokah boljševikov. To mu je dalo priliko, da je popolnoma spoznal načela boljševikov in njihovo pogubonosno delovanje. Obenem ga je to nagnilo, da se je odpovedal advokaturi in vse svoje moči posvetil boju zoper boljševizem. Najpo-

NOVICE

Nesreče.

Siromak pogorel. Na Tolstem vrhu pri Guštajnu je pogorela dne 5. sept.

prej je dr. Aubert ustanovil Protiboljševiško zvezo za Švicarsko. danes pa je ta Zveza organizirana po vsem svetu. Londonska razstava prikazuje v slikah voditelje boljševizma, njihov nauk, njihove obljube in fraze, njihova dela: porušene cerkve, ubite škofo, duhovnike in svetne ljudi, nesramne podobe papeža, bogokletne podobe Kristusa Kralja itd. Nazorno so pojasnjeni končni cilji boljševiške organizacije in način njihove agitacije po posameznih državah, posebej v Angliji.

Prisega zdravnikov na Kitajskem. Študenti, ki študirajo medicino na vseučilišču v Šangaju na Kitajskem, morajo, preden se jim izročijo zdravniške diplome, položiti to-le prisego: »V svojem poklicu kot zdravnik bom izpolnjeval vse predpise morale in stanovske časti. Svojim bolnikom, naj so bogati ali revni, bom naklinal požrtvovalno in vestno skrb ter se v to svrhu trudil, da svoje znanje izpopolnujem v skladu z napredkom znanosti in prakse. Kot resno dolžnost bom smatral, da obiskujem tudi takšne bolnike, ki so napadeni od kužnih ali epidemičnih bolezni, ter se ne bom v nobenem slučaju odtegnil stanovski dolžnosti. Stanovsko tajnost bom varoval vestno in neoskrunljivo. Porabil bom ves svoj vpliv, da pobijam nauk in prakso neomaltuzianizma. Ker je življenje posvečena dolžina, ga bom pri svojih bolnikih najvišje cenil in branil, predvsem se bom trudil, da ohranim življenje materi in otroku. Kot dolžnost boder smatral, da težko in nevarno obolelega opomnim ali dam opomniti, naj uredi svoje gnotne in verske zadeve. Od nikogar ne bom zahteval plače, ki presega njegove razmere, in v čast si boder štel, da porabim del svojega časa za brezplačno zdravniško oskrbo ubogih. Za me bo zaveda časti, da nikdar ne sprejemem nobene svote, ki bi ne bila pravično plačilo za moje stanovsko delo.« Kajne, zelo zanimiva in posnemajna vredna prisega! Kitajci so pametni ljudje. Omembe je vreden zlasti tisti del prisege, ki se nanaša na pobijanje neomaltuzianizma. To je nauk, imenovan po angleškem narodno-gospodarskem pisatelju Malthusu, da se človeštvo prenaglo razmnožuje, da je torej treba zavreti in zadržati ta porast. Sredstva za to so sprečeneje spočetja otrok od strani staršev, odnosno odpravitve človeškega ploda. Kitajci so narod, ki šteje nad 400 milijonov ljudi, in vendar se odločno dvigajo proti temu, da bi se množitev njihovega rodu s takšnimi sredstvi preprečevala; zato morajo njihovi zdravniki se s prisego zavezati, da takih sredstev ne bodo nikdar rabili, marveč njihovo rabo pobijali. Kaj pa Evropa? Kaj pa naš narod, ki tvori komaj 400. del kitajskega naroda?!

Kvasnikova bajta Friderika Liskriča. Ubogemu tesarju je zgorelo vse, kar je imel in bo navezan dalje časa samo na č. brosrčna srca.

Ogenj uničil ostrešje. V Počovi pri Račah je izbruhnil vsled slabega dimnika ogenj pri posestniku Štefanu Solatniku in uničil slamnato streho.

Nevarno je povozil neznan motociklist na cesti pri Ptujski gori 83letnega berača Vinka Voduseka iz Žetal. Povoženega so spravili v opasnem stanju v ptujsko bolnico.

Starka zgorela s kočjo vred. V vasi Gornje Gorše pri Braslovčah je stanovala 80letna občinska reva Marija Cizej, pod domače Lahova Mica. Zadnje dni je bolehalo in ji je stregla njena sestra, ki je hodila spat radi pomanjkanja prostora v koči k sosedu. Dne 8. t. m. v noči je zapazil sosed pri Cizejevi ogenj. Ko so odprli kočjo, je bila starka že zadušena od dima. Ogenj je najbrž nastal, ker je ravnala ženica neprevidno s svečo.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V Stari vasi pri Vidmu ob Savi je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnice Amalije Ermanove. V poslopju je bilo precej krme. Gasilci so preprečili, da se ni razširil ogenj na druga s slamo krita poslopja.

Utonil v noči. Iz Bistrice v Kamniku so potegnili 53letnega Šimena Korena, mesarskega pomočnika pri mojstru Iv. Podgorškemu v Kamniku. Imel je hud udarec na glavi in počeno lobanjo. Ljudje so ga videli, kako je hodil na večer vinjen po mestu. V temi je zgrešil pot, padel v vodo, se pobil ter utonil.

Nesreča v planinah. V planinah na Gorenjskem je strmoglavil pri plezanju v prepad Marijan Benedik iz Stražišča pri Kranju. Ponesrečila je tudi neka gospodična, ki je bila z njim.

Smrtna nesreča. V gozdu na planini pod Storžičem pri Trziču je smrtno ponesrečil pri obsekavanju smreke 45letni gozdni delavec Franc Jabornik iz Trziča.

Požar je uničil v noči 9. sept. v Čirčicah pri Kranju dva skednja z dvema podoma. Zgorelo je tudi 50—60 voz krme.

Hiša pogorela. Dne 5. septembra je zgorela radi neprevidnosti pri kurjavi v Novem mestu hiša Marije Potočar.

Požar v tovarni. Dne 6. sept. ob 11. uri v noči je izbruhnil požar v tovarni zaves »Stora« v Št. Vidu pri Ljubljani. Ogenj je napravil škode za 100.000 Din, ki je krita z zavarovalnino.

Strašna nesreča parnika. Na ameriški luksuzni ladji »Morro Castle« je izbruhnil dne 9. sep. iz neznanih vzrokov blizu srednje-ameriške obali požar. Na ladji je bilo 300 potnikov in 258 mož posadke. Na pomoč pribrele ladje so rešile nekoliko ljudi, vendar pravijo poročila, da je zahtevala nesreča 250 mrtvih, ki so zgoreli na morju. Ladja je prevažala bogate Američane na otok Kuba in na druge srednje-ameriške otoke in je bila zgrajena leta 1930. Pri pogledu na nesrečo je zadela kapitana kap.

Razne novice.

Neznanega utopljenca je naplavila Drava v Mariboru ob Pristanu dne 7. sept. Neznanec je star 40—45 let, brez obleke in ga je morala zadeti kap pri kopanju.

Čuden izgin. V vasi Brstje pri Ptujstu kupila dne 4. t. m. dva neznanca pri posestniku Juriju Golobu telico. Po kupu sta izjavila, da ne poznata poti na Hrvaško. Golob jima je dal svojo 20letno hčerko, naj jima pokaže pot do Spuhlje, ki je oddaljena 2 km. Dekline ni bilo pozno zvečer domov in radi tega je bila zadeva prijavljena orožnikom.

Kravo so ukradli neznanci posestniku Francu Kurbusu v Loki pri Št. Janžu na Dravskem polju.

Poljak Bajan ima največ upanja, da bo zmagal pri evropskem krožnem poletu.

Okostje neznanca. Lovski paznik Plešnik je našel v skalovju Kamniškega sedla nad Okrešljem okostje neznanega moškega. Pri mrtvecu so našli dobro ohranjeno obleko in pelerino, dva pasa in čevlje. En čevlj je ležal na lobanji; drugi, v katerem je tičala odlomljena noga, nekoliko dalje proč. Neznanec je moral lani strmoglaviti preko stene pod Kamniškim sedlom in gre gotovo za kakega inczemca, ki je plezal samo po nevarnem skalovju.

Pojasnjena zadeva z najdenim okostjem. V zgorajni Lovici poročamo, kako so našli na Okrešlju med skalovjem moški okostnjak in skraja nikdo ni vedel, za koga da gre v tem slučaju. Zdaj je dokazano, da je najdeni 32letni posestnik Franc Gašperlin iz Primskovega pri Cerkljah. Svoj dom je zapustil dne 6. aprila 1932, vzel je seboj po izpovedi žene 500 Din in se je odpravil v Logarsko dolino. V Mlaki pri Komendi je zvalil seboj svojega 20letnega brata, da je šel z njim v Kamniško Bistrico, odkoder sta hotela priti čez Sedlo v Logarsko dolino. Na poti preko Sedla se je mlajši brat vrnil radi težavnosti nazaj v Bistrico in je France nadaljeval sam pot proti Logarski dolini, odkoder se ni več vrnil. Pogrešanega so sicer iskali, a zastonj in so našli okostje še le sedaj.

Naval na ljubljanske gimnazije. Na vseh ljubljanskih gimnazijah je bilo letos vpisanih 5011 dijakov in dijakinj; za 1000 več nego lani.

Največja letalska tekma. Dne 20. okt. t. l. se otvori na južnoangleških letališčih največja letalska tekma, kar jih je svet kdaj videl. Eden izmed najuglednejših meščanov Melbournu v Avstraliji, sir Mac Phershon Robertson, je dal pobude za to tekmo, ki naj se izvrši ob jubileju tega mesta in je poklonil tudi darove v višini 15.000 funtov šterlingov, zlat pokal v vrednosti 500 funtov in celo vrsto drugih nagrad. Polet se vrši iz Anglije proti Melbournu, na progi, ki meri 22.000 km. Vsak udeleženec mora doseči cilj v teku 16 dni. Prva nagrada za brzinsko tekmo je 10.000 funtov in zlati pokal, druga nagrada je 1500 funtov, tretja 500 funtov. Obnovitev kurilne

Indijanski poglavar razbije vpricho klečujočega zakonskega para lončen lonc, ker pomenijo črepinje srečo. — Desno: Proslava 12letnice zmage Turkov nad Grki pri Dumlupinaru v Mali Aziji.

zaloge v zraku je dovoljena, prav tako letanje ponoči, če ima aparat primerno orodje za to. V vsakem letalu mora biti hrane in vode za tri dni, potniki se računajo k posadki, a za vsako osebo mora biti na razpolago padalo, vrhu tega mora biti v letalu po šest dimnih signalov. Priglasitve za to ogromno tekmo so se zaključile že dne 1. julija z 62 prijavi iz večine evropskih držav, Amerike in Avstralije.

Ruski višinski balon eksplodiral. Lani meseca septembra je dosegel ruski višinski balon »USSR« 18.000 m, a ga je prekosil drugi ruski balon »Stratostat«, kojega posadka je v izrednih višinah ali v stratosferi smrtno ponesrečila. Ta nezgoda je Ruse grizla in so pripravljali povsem na tihem z zgoraj omenjenim balonom »USSR« nov dvig, ki bi naj prekosil vse dosedanje. Priprave so se vršile povsem tajno. Dne 5. septembra so začeli balon polniti s 50.000 kub m vodika. Nenadoma se je plin vnel in strahovita eksplozija je balon čisto raznesla. Ruskim trem letalcem, ki bi se naj bili udeležili poleta in ki so prisostvovali polnjenju, se ni nič zgodilo. Kako in zakaj je došlo do eksplozije, še ni pojasnjeno.

Dr. Marinič ordinira zopet redno od 9. do 11. in od 14. do 16. ure, Maribor, Trubarjeva ulica 11. 893

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnjaška knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupujte razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din.

Čisti dobiček gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Obžalovanja vredni slučaji.

Zločin matere. V Koreni pri Sv. Barbari v Slov. goricah sta našla posestnik Franc Zelenko in njegov sin v potoku Rogoznica mrtvega otročička. Sodna komisija je dognala, da je bil otrok star kake 4 mesece in ga je brezsrčna mati najprej zadušila in ga nato vrgla v vodo. Trupelce je ležalo v vodi dober teden. Nečloveško mater že imajo.

Izsleden uzmovič. V Zgornji Šiški pri Ljubljani je odnesel posestnici Mariji Sitar letos dne 29. julija iz ročne blagajne 40.000 Din gotovine ter zlatnine za 10.000 Din pri njej uslužbeni hlapec Lipe. Po izvršeni tatvini je pobegnil. Pred dnevi ga je izsledila ter prijela policija v Splitu in ga je pripeljala v Ljubljano. Uzmovič je priznal tatvino denarja, zlatnine pa ne. Nadalje je izpovedal, da si je kupil koj po zločinu novo obleko in se je odpeljal z brzovlakom v Belgrad, kjer je zapravil denar. Iz Belgrada se je preselil v Split, kjer so ga prijeli z 2 Din v žepu.

Slovenska Krajina.

Črensovci. Nalezljiva bolezen griža se je pojavila najprej v Melincih v beltinski župniji, od tam pa se je priselila tudi v našo župnijo in sicer se je pojavila v Gornji Bistrici. Obolelo jih je že dosti, a umrl do danes še ni nihče. Zdravnik g. dr. Sesardič ima obilo posla z zatiranjem te neprijetne bolezni. Upamo, da se ne bo dalje širila. — V Žižkih je obiskal svojo sestro, šolsko sestro učiteljico, dr. Avgust Pavel, ki je profesor na Madžarskem, rodom Prekmurec in velik ljubitelj naše Krajine. — Pouk v osnovnih šolah je pričel, pa je zelo okrnjen zlasti v obeh Bistricah. Večina otrok ima tedensko le 12 ur pouka. Primanjkuje nam učiteljstva, še bolj pa učnih prostorov. To stanje je nevdržno. Občina bo nekaj mogla storiti. Na Dolnji Bistrici n. pr. je sa-

mo ena učilnica, pa okrog 160 otrok, na Srednji Bistrici sta dve slabi učilnici z okrog 350 otroci in tremi učnimi močmi. Mislimo, da bi bilo najbolje, če bi se občina začela baviti z mislijo, da bi zgradila na Srednji Bistrici za vse tri Bistrice moderno, prostorno šolsko poslopje. V to šolo bi potem hodilo okrog 500 otrok in bi lahko bila osemrazrednica. — V prvih petkih je v naši cerkvi vedno dosti ljudi in se ta pobožnost vedno bolj širi. Posebno lepo je bilo zadnji prvi petek, ko so pobožnost povzdignili g. Žižek in pevci s svojim lepim petjem. Takega petja si večkrat želimo!

Slovenska Krajina. Čeprav je že minulo 15 let, odkar smo rešeni spon sužnjosti in živimo v svobodni državi, nas še ostali deli naše mile domovine vendar premalo poznajo. Vedo, da nekje živijo Prekmurci, a ne poznajo naše preteklosti in prav tako malo sedanosti. V namenu, da bi Slovensko Krajino čim bolj spoznali, bo založba »Raba« v kratkem izdala zbornik poljudnih razprav o Slovenski Krajini. To bo prva znanstvena knjiga Slovenske Krajine, zato jo zelo priporočamo. Kajti edino na ta način je možno, da izide, če bo dovolj naročnikov. Knjiga oziroma »Zbornik« bo stal broširan 50 Din, vezan pa 70 Din. Knjiga bo bogato ilustrirana in dodan ji bo nov zemljevid Slovenske Krajine, ki ga je priredil naš rojak, akademik Joško Mančec iz Bogojme. Kot reklama, da bo knjiga res dobra, naj služijo imena onih, ki bodo vanjo pisali. To so univerzitetni profesor in bivši rektor dr. Slavič Matija, univ. prof. dr. Milko Kos, univ. asistent dr. Ilešič, prof. Novak Vilko, naš rojak. Knjiga bo prirejena po načrtu univ. profesorja g. Plečnika.

Murska Sobota. Z velikim veseljem je sprejelo salezijansko sodruštvo »Martinišča« novico, da je prispel sem za ekonomista, oziroma prefekta naš rojak g. Peter Cigut. Želimo mu, da se na tem mestu prav dobro počuti. Za asistenta je postavljen g. Štuhec Franc.

Murska Sobota. V »Službenem listu« dravske banovine z dne 1. 9. 1934 se razpisuje javna pismena licitacija na dan 20. septembra t. l. pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani za prevzem in izvršitev zidarskih, tesarških in krovskih del pri gradnji nove kmetijske šole v Rakičanu pri Murski Soboti. Opo-

Ognjeni plesi v Indiji.

V verskem življenju narodov igra ogenj veliko vlogo. Le samo pomislimo, kako nekaj svetega je bil ogenj starim Rimljanom. Svečenice, ki bi pustila, da ugasne večni ogenj v svetišču, bi jo bili pokopali živo. V Indiji častijo ogenj še danes s prirejanjem ognjenih plesov. Ognjeni ples v Indiji je verski ples, katerega vodi duhovščina. Kdor se hoče udeležiti plesa, mora prestopiti težko preizkušnjo. Deset dni pred plesom ne sme zaužiti nobene hrane. Piti sme le vodo in mora prebiti neprestano v molitvi v templju. V jutro 11. dne nanosijo na dvor svetišča gr-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Tedaj še vsega tega nisem znal. Poln strahu ter groze sem gledal iz teme skrivališča na skupino ljudožrcev. Moji od vročice bolni možgani so vzbujali v meni vero, da sem umrl in da sem pahnjen v pekel.

Cez nekaj časa so potegnili pečena trupla s kolov in so jih razdelili. Liki neme zveri so se vrgli divjaki na meso. Vsak je bil sklonjen nad svojim kosom, je zadovoljno cmokal in je trgal vedno nove falade strahovite pečenke. Šlo je pri pojedini za to, koliko mogoče naglo ter veliko povžiti. Sredi med ljudožrci je sedel glavar. Imel je pred seboj pečeno telo zadnjega in najgroznejše smrti preminulega mučenika. Ko je bil sit, je razdelil preostalo na nestrpno čakajoče, dokler ni ostalo ničesar od žrtve in na mestu, kjer je počivalo pečeno truplo, so se gromadili darovi za glavarja: kipi, loki, pušice, ptičje kože, kače in veliki kosi mesa drugih žrtev.

Zopet so zagrmeli bobni, ponovno je pričel pobesneli ples, skakanje ter copotanje z nogami. Divjanje je trajalo cele ure, dokler niso popadali

9 divjaki penečih se ust, kričeč nerazumljive besede in čisto utrujeni po tleh.

V tišino, katero je motilo prasketanje ognjev, sem se odplazil z gladom v želodcu in z nepopisno grozo v srcu.

Prvi ljudje, na katere sem naletel po tako dolgi blodnji, so bili slabši od divjih zveri in radi tega sem sklenil, da se vrnem nazaj v pragozd — kraljestvo živali.

Celo noč nisem zatisnil očesa. Izrazi na smrt mučenih so me preganjali: Njih zогleneli obrazi so mi očitali bojazljivost in tirjali maščevanje. Za ponoreti mi je bilo in ko se je prikazalo solnce, me je videlo, kako sem korakal proti — kočam ljudožrcev.

Mojo obleko je tvorilo le še nekaj cunj, ki so visele od pasa, na katerega je bilo privezano orožje s patroni.

Stopal sem visoko zravnano, divjaki so me zapazili, nemir se je polastil tabora. Tekali so plaho sem ter tja, dokler mi ni stopil glavar neustrašeno nasproti.

Tik mene se je vrgel na zemljo, mrmraje nerazumljive besede. Približali so se tudi ostali. Krog divjakov krog mene se je vedno bolj zoževal, strah se me je lotil. Da bi jim pokazal moč orožja, sem ustrelil opico z visokega drevesa. Na tla pa ni padla samo žival, ne, vsi, ki so stali krog mene.

zarjamo tem potom vse gradbene podjetnike, da se v njih lastnem interesu te licitacije gotovo udeležijo. Pojasnila se dobijo med uradnimi urami pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani soba števil. 35.

Murska Sobota. Ni še temu tako dolgo, da smo se potegovali za popolno gimnazijo v Soboti, a uspeh našega truda je najbrže izostal. Sicer bomo pa plod našega truda še videli. Gotovo je vsakemu znano, da je vsake dežele žarišče gimnazija, a žal te nimamo popolne. Da bomo vsaj nekaj imeli, zato se dela na to, da bi bil v Soboti »Muzej«, kjer bi vsakdo lahko videl naše starodavne in sedanje svetinje. Tročlanski pripravljalni odbor je že na delu. Tvorijo ga g. Vilko Novak, g. Gumilar in Škerlak.

Beltinci. Dne 4. septembra se je pri nas vršilo premovanje konj in v zvezi s tem izbira za pleme. Prišlo je skupaj mnogo lepih »kopil« z žrebeti. Izbiro za pleme je priredil kmetijski odbor in obenem dal nagrado 6000 Din onim, ki so imeli najlepšo živino. Člani komisije so bili dr. Veble iz Ljubljane, dr. Šerbec iz Murske Sobotice, g. Petovar itd. Premovanju je prisostvoval tudi kmetijski referent g. Lipovec, nar. poslanec Hajdinjak itd.

Beltinci. Po naši fari se že dalje časa širi neprijetna bolezen griža. Ista bolezen razsaja tudi drugod, a ne v taki množini kot pri nas.

Bogojina. V nedeljo, dne 2. septembra je bilo pri nas angeljsko prošenje. Radi slabega vremena je bilo malo ljudi. Dva dni pozneje, to je v torek, pa je bil živinjski sejm. Na sejm so prignali precej živine in je tudi precej prodali. Dve kravi je prodal tudi Ivan Nemeč, doma iz Turnišča. To, da je naredil dobro kupčijo, ga je tako razveselilo, da se je pošteno napil in zgubil nekaj denarja. Ista nesreča, oziroma smola ga je doletela že drugič. Pošteni najditelj mu naj denar vrne!

Tišina in Kupšinci nameravata ustanoviti krajevno organizacijo borcev za Jugoslavijo. Sestavljena sta bila dva odbora, in sicer na Tišini 22 mož, v Kupšincih pa 13 mož. Kakor vsaki novotariji tako tudi tej nekateri ljudje nasprotujejo. Če bodo ti protivniki imeli kaj uspeha, bomo videli.

Turnišče. Vsakemu človeku je hudo in težko pri srcu, če mora zapustiti svoj dom, zlasti še svoj rojstni dom. Saj odhaja v negotovosti, ali bo še kedaj videl rodni krov, ali pa nikoli več. Kakor človeku, tako je hudo tudi živali.

Resničnost teh besedi lahko potrdi vsakdo, ki je opazoval naše ptice selivke, posebno lastovke in štorke. Preden so se poslovile od nas, so obletale v velikih grupah vsjo okolico in s svojim petjem, ki je donelo nekam otožno, javljale, da odhajajo daleč proč v toplejše kraje in Bog ve, če še kedaj večina teh obišče naše kraje. Dolgočasni in pusti se nam zdijo sedaj oni dimniki, na katerih so domovale štorke ter s svojim: kle-kle-kle zabavale ljudi, posebno otročičke. Tudi muhe so postale mnogo nadležnejše, odkar nimajo več svojih največjih preganjalok, lastovk.

Žižki. V soboto zvečer, na Marijin praznik, so zopet naši fantje mesarili. Glavno besedo je imel seveda alkohol. Nekateri naši fantje imajo menda živalsko naravo in kri, ki zabode svojega bližnjega človeka kot kako živinčce. Prišli so skupaj fantje, se nekaj sporekli, noži so se odprli in velikano je dobil v hrbet 20 letni mladenič Hozjan Ignacij, po domače Ciglarov. Zabodel ga je Zver Elemir, ki je prišel pred kratkim od vojakov, vsaj tako pravi ranjeni fant. Ranjenec je začel težko dihati, mislili so, da bo izdihnil, zato so ga okrog 22 ure peljali k zdravniku. Mislimo, da bo ostal pri življenju.

Izhod iz zmede.

Živimo v dobi gospodarske in moralne krize. Med obema je razmerje vzročnosti. Iz gospodarske stiske se dostikrat porodi zmeda moralnih pojmov. Še večkrat pa je vzročno razmerje takšno: iz zmede moralnih pojmov se rodi gospodarska zmeda in stiska. Ta vzročni odnos velja zlasti za naš čas, kar dokazuje kratek pogled v sedanje razmere, ki vladajo po svetu.

Velika je zmeda v politiki živil.

Svojčas je angleški narodno-gospodarski pisatelj Malthus učil, da se človeštvo tako naglo množi, da zemlja s svojimi plodovi in sadovi ne bo zadostovala za njegovo prehrano. Iz tega se je porodil klic, ki se je razlegal po svetu: »Gladu bomo umrli! Treba je temu razmnožitvo človeštva zmanjšati.« In res so ga zmanjšali z družinami brez otrok ali z enim otrokom. Kaj pa z živili? Toliko se jih proizvaja, da jih ni mogoče prodati ter morajo ogromne količine pšenice, kave, drugih živil, bombaža metati v morje ali v ogenj. Kapitalistični proizvajalci živil hlastajo po dobičku. Kaj jim mar, če gladujejo stotisoči?!

Zmeda vlada v politiki dela.

Geslo kapitalizma je: produkcija (proizvodnja). Da se je mnogo produ-

ciralo, se je izrabljajal človek, ki je moral delati po 10 do 12 ur na dan. Izrabljala se je nedelja, ki se je ukradla božji časti in človeškemu miru. Izrabljajal se je moderni tehnični napred; v obrat se je postavila mašina, da je bila produkcija cenejša, kakor če bi delal človek z rokami. Sedaj pa je na stotisoče in milijone ljudi brez posla: v možganih prevratne misli, v srcu obup.

Zmeda vlada v obrtniški politiki.

V obrtništvu vedno bolj izpodrivajo veleobrat srednje in male obrate ter tirajo ljudi v vrste proletarcev (brezdomskih delavcev). Na Dunaju je radi velikih krušnih fabrik, ki so v rokah delniških družb, postalo okoli 2300 pekov brez posla. Ako bi se krušne fabrike odpravile, bi ne samo 2286 oseb, ki so bile v teh fabrikah nameščene, dobilo zaposlitev, marveč bi poleg onih 2300 brezposelnih pekov še 5000 novih dobilo delo in zaslužek in 1500 pomočnikov bi takoj mogli postati samostojni mojstri. To bi bilo tudi državi v prid, ker bi dobila več davkov ter plačala manj podpor za brezposelne. Tako bi se tudi vedno bolj pripravljala organizacija stanovske države.

Zmeda vlada v poljedelski politiki.

Industrijske države bi morale skrbeti, da odkupijo pretežno poljedelskim

Ležali so trepetaje, ko se je glas poka že davno razgubil in se niso upali ganiti. Le glavari se je zravnal.

Dolgo je trpelo, predno se je zmuzal eden za drugim v kočuro ali grmovje . . .

Kako dolgo sem ostal pri njih, ne vem. Bili so sami krivobedri pritlikavci. Divjaki so bili izborni lovci, ki niso pobijali plena v odprtem boju, ampak zvijačno. Nikoli se niso lotili jaguarja, o katerem so prepričani, da je obseden od hudega duha.

Bival sem v koči, katero so mi zgradili. Kmalu sem se naučil njihovega jezika. Učil sem jih: nastavljanje zanke, ribiti z mrežami, če je sijalo solnce, sem zanetil ogenj s steklom, da se jim ni bilo treba truditi z drgnjenjem dveh kosov lesa enega ob drugega. Moj nož jim je olajšal razdelavo ulovljenih živali in rezanje palic pri zgradbi kočur. Ostrili so z nožem pušice in bili uverjeni, da jim ulivajo na ta način posebno moč. Ako je zadela katerega nesreča, sem jim pomagal in sem jim zdravil rane, ki so se pričele zaradi nesnage gnojiti. Bili so podvrženi mnogim boleznim, katerih nisem poznal in jih tudi nisem mogel zdraviti radi pomanjkanja zdravil.

Kmalu sem si telesno opomogel. Vedno težavnejše je postajalo zame življenje med ljudmi, ki so sličili v marsičem živalim. Zahrepenel sem

proč od njih, proč iz divjine do bitij, ki bi me razumela in bi mi bila enaka. Če sem vprašal glavarja, kje se nahaja prihodnja naselbina, mi je zvijačno odgovarjal, da so vsa druga sosedna plemena hudobna in bi me ti ljudje pobili, ako bi jih srečal. Na vprašanje, če ne bivajo kje tukaj belokožci, je zmajal z glavo in rekel: »Nikjer jih ni. Gozd sega nepregledno daleč. Mnogo ljudi prebiva v njem, vendar takih, kakor si ti, tukaj ni.«

Nekega dne je stopil k meni v kočjo in rekel: »Prinesel si nam srečo. Že dolgo smo znali, da boš prišel k nam. Veselo vest so sporočali stari mladim, da nas bo obiskal po pojedini veliki duh. Od tedaj se bosta naselili med nami zadovoljnost ter izobilje. Blizu je dan, ko nas bo zapustil veliki duh. Takrat bodo planili po nas Noe. Uničili nas bodo. Naše žene bodo pekli na ražnju in vse bodo upepelili. Vse mora umreti, ko odide »jue« (veliki duh). Veliki duh je moder, zna vse in jaz ga vprašam, kaj bo ukrenil?«

Tako je govoril glavari in je zrl name plaho in nezaupljivih oči.

»Ne bom vas zapustil«, sem odgovoril, »a ti imaš prav, da bi že bil čas, da odidem.«

Sklonjeno se je odplazil.

Zvečerilo se je. Videl sem zbor mož, ki se je sestel pri glavarju in sem čakal, da pokličejo tudi mene, kar so storili vsikdar, če so se posvetovali.

mado, ki doseže višino moža. Popoldne začnejo kup lesa na raznih koncih. Potem skoz in skoz gorečo grmado razmečejo, da je pokrito z žerjavico in ogorki celotno dvorišče. Nato pričnejo obredi. Med bobnanjem ter udarjanjem po kotlih nastopijo posvečeni, sicer nagi in zakriti s platnom le krog ledenj, iz templja. Po ramah so okrašeni s cvetkami in vsak drži nad glavo bakljo. Predvsem obhodijo od ognja pokriti prostor in se podajo še enkrat v svetišče k molitvi. Nato priskačejo v plesu iz svetišča in zaplešejo med plameni, ne meneč se za opeklino po nogah ter sploh po te-

državam agrarne pridelke, da bi poslednje mogle kupovati industrijske izdelke. Mesto tega vidimo, kako industrijske države vsled politike avtarstva (samozadovoljnosti) pomnožujejo agrarne pridelke. S tem pa vendar ne morejo rešiti agrarne krize. V Avstriji so se na primer na Koroškem udeležili julijske hitlerjevske revolucije nekateri kmeti s hribov, ki so nezadovoljni. Čehoslovaška pa hoče nezadovoljnim kmetom priti na pomoč s trgovskim žitnim monopolom.

Zmeda vlada v politiki plač.

Posli ne gredo, dobiček se zmanjšuje, torej se tudi plače zmanjšajo. S to metodo (načinom) se je poskušalo v mnogih državah, toda s slabim uspehom. Delavec, ki manj zasluži, tudi manj kupuje; tako zopet trpi trgovec, obrtnik in kmet kot proizvajalec živil in življenjskih potrebščin. Mednarodni delovni urad v Ženevi je to nedavno dokazal s številkami, pri čemer je pritegnil v dokaz ponesrečeni poskus vlade Popenove v Nemčiji leta 1932. Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav, gre drugo pot: povišanje plač, ali vsaj njih vzdržanje na isti višini, znižanje delovnega časa.

Zmeda v mednarodni politiki.

Kolika je zmeda v mednarodni politiki, je splošno znano. Narodi omahujejo v negotovosti med vojno in mirom, ne vedoč, ali jim ne bo jutrišnji dan prinesel kakšnega vojnega zapletljajja. Zveza narodov, ki je bila zamišljena kot največja mednarodna pomirjevalna ustanova, je brez moči. Pogodbe med posameznimi državami ali skupinami držav se vedno bolj množijo, da jih bo kmalu težko prešteti. Ali pa tudi bodo dosegle svoj cilj? Dokler ne bo v mednarodni politiki zavladovalo načelo pravičnosti, ki bo nadomestilo nagib sebičnosti, ki je pri mnogih voditeljih držav edino merodajen, tudi take pogodbe nič ne pomagajo.

lesu. Nalogo so rešili, ako so udušili z golimi nogami zadnjo iskro. Sedaj šele smejo nazaj v svetišče, kjer začnejo misliti na lečenje opeklin. Z opisanim mučeništvom upa slepec, da bo sprevidel, ubožec na bogastvo, vsak pač ima svojo veliko srčno željo. So pa tudi med plešalci taki, ki nimajo nobene posebne želje. Z očiščujočo silo ognja hočejo sami sebe očistiti grehov.

Metuzalem v rastlinstvu.

Ob vznožju starogrškega gradu Akropolis v Atenah raste oljka, o kateri trdijo, da je stara 3000 let. 2000 let starih dreves je precej po Mali Aziji

Terorizem.

Do neznosti stopnuje to zmedo terorizem, ki so si ga izkrali za sredstvo svoje politike ne samo komunisti, marveč tudi raznonarodni fašisti. Zadnji čas je terorizem postal metoda mednarodne politike, katere se po zgledu italijanskega fašizma poslužuje hilerizem. Revolver, puška in bomba: to je vsakdanje orodje politike, ki se ga nemški narodni socializem poslužuje napram režimu neljubim osebam v notranjosti države in napram Avstriji. Ljudje, ki oznanjajo absolutno vrednost države, njenega vodstva, avtoritete in splošne blaginje, izvršujejo ali dajo izvršiti zločine, ki rušijo državo, njeno avtoriteto in splošno blaginjo. Z osebami, ki jih ubijajo, s poslopji (hišami, cerkvami, tovarnami, kulturnimi ustanovami), ki jih rušijo, se tudi rušijo pojmi reda, zakonitosti in avtoritete. Končni učinek ne more biti drugi, kot splošne razvaline.

In kje je izhced iz zmede?

Povratek k Bogu, njegovemu nauku, njegovim zapovedim. Povratek posameznikov in celih narodov. Posameznik se mora podrediti božjim zapove-

dim, katere mora izpolnjevati v svojem zasebnem in javnem življenju in v svojem gospodarskem udejstvovanju. Potem ne bo več brezsrčni kapitalist uničeval pšenice, kave in drugih živil, dočim milijoni ljudi na svetu gladujejo. Kapitalistični podjetnik ne bo izrabljajal človeka in njegovega dela samo za lastno obogatitev. Odprava brezbožnega kapitalizma, mašinizma in pogrešne racionalizacije v gospodarstvu, oskrba delovnih mogočnosti in vzpostavitev stanov: to je edino učinkovito sredstvo zoper brezposelnost.

Povratek k božjim zapovedim v gospodarski in mednarodni politiki. Tega pa nočejo cele stranke, kakor svobodomislec, naprednjaki, liberalci, socialisti; tega nočejo cele države, kakor Rusija in Mehika; tega nočejo voditelji držav, kakor zlasti voditelji fašizma in brezbožnega nacionalizma. Kaj pomaga majhen oblič, če je ves organizem bolan in zagnojen? Proč s poganstvom, rešitev je v krščanstvu! Povrnitev posameznikov, stanov in držav k Bogu: to je tista reorganizacija duš v duhu krščanske pravičnosti in ljubezni, ki bo iz nje vzcvetel sporazum med posamezniki, narodi in državami.

Samopomoč zoper umazaniho.

V sv. pismu je zapisano: »Gorje pohujšljivec!« Gorje radi tega, ker povzročajo na svetu veliko gorja. Ni nevarnejši tisti pohujšljivec, ki z besedo in dejanjem pohujša in zapelje posamezno osebo. Veliko nevarnejše je pohujšanje množstva, ki ga izvršujejo grdi romani, umazane povesti, slabe slike, osobito pohujšljive filmske podobe. Žrtev takih umazanij in svinjarij

postaja ponajveč mladina. Svet vidi pokvarjeno mladino ter jo z ostro, odurno besedo obsoja. Obsodba je krivična, ker zadeva žrtve, ne pa povzročiteljev hudobije in rdobije. Mlad človek je čitatelj nekrščanskega lista, ki ima za vero in versko življenje samo psmeh, za dejanske kristjane in duhovnike pa samo psovko. Kako naj postane versko značajan in v dejanjih dosleden kristjan? Mladenič ali mladenka bere roman ali povest, v kateri se na rafinirano-nazoren način opisuje spolni greh in vzbuja spolna strast in slast. Čudež bi bil, ako tak mladenič ali mladenka ne bi padla v nečistost. Slabe slike, ki predstavljajo nagoto in grehoto, se vtisnejo mlademu človeku ne samo v spomin, marveč tudi v srce. Ne-

Tokrat se to ni zgodilo. Po trebuhu sem se splazil v kritju teme pred glavarjevo kočo. Skozi redke kolce sem razumel vsako besedo, četudi so se šepetaje pogovarjali.

»Veliki duh je prišel k nam, kakor so napovedali predniki«, je govoril glavar. »Obogatil nas je, napravil nas je močne in zadovoljne, od nas ne sme oditi. Njegova medicina je močnejša, kakor vse drugo, kar smo poznali doslej. Pa on bo šel... Ubijmo ga in pojejmo, da postanemo pametni, kakor je on. Nocojšnjo noč, ko bo spal, uderimo v njegovo kočo. Zvezali ga bomo z mrežami, katere nam je sam spletel, izvili mu bomo ogenj bluvajoče orožje, da bo postal slaboten kakor otrok... Če se bomo enkrat najedli njegovega mesa, ako postanemo močni ter modri, bomo prekoračili reko in napadli sosede Noe. Čas velike pojedine je že blizu. Kmalu bodo plapolali ognji, mi bomo plešali in jedli...«

Dovolj sem čul in se zavedal, da sem zapisan smrti. Takojšnji pobeg bi me še lahko rešil. Vrnil sem se v kočo, pogreznil sem se v temo gozda, ki je obdajal tabor.

Noč, ki me je skrila pred divjaki, je ovijala s temo pot pred menoj, da sem se spotikal preko korenin in padal preko razpadlih debel. Ker sem bil bos, sem bil v največji nevarnosti, da me piči na smrt kaka strupena golazen. Imel sem srečo.

Ob svitu zore sem bil nepoškodovan in daleč proč od naselbine pritlikavih ljudožrcv.

Vedel sem, da mi bodo sledili divjaki, kakor hitro bodo zaznali za moj pobeg. Najmanjša, takorekoč nevidna sled jim bo dovoljna upora, da bodo pogodili pot, katero sem ubral. Edini spas pred zasledovalci je bila največja naglica. Grede sem jedel meso in ribe, katere sem vzel na pot pri odhodu.

Krenil sem v smer, v kateri bi naj prebivalo po pripovedovanju ljudožrcv plemo Noe. Dnevi so se raztegnili v tedne. Še vedno nisem zadel na ljudi in tudi ne na sled, iz katere bi bil lahko sklepal, da je sploh kaka naselbina v bližini. Mojo pot so križale le živali, nad menoj je šumel gozd in prepeval svojo večno pesem o rojstvu in smrti.

Meseci so minuli, še vedno sem bil na potu. Učil sem se živalskega jezika. Postal sem sam del divjine, ki me je obdajala, redila in varovala... In vendar sem potoval... Kri v meni je vpila po meni enakim in me gnala naprej...

Po bogznaj kako dolgi blodnji sem zadel na naselbino Shaysha Indijancev in sicer v posebno ugodnem trenutku. Poglavar plemena Polu je imel hčerkico, katero je napadla bolezen, za katero domači vražar ali medicinan ni znal leka. Prosil sem, naj mi pokažejo bolnico. Po pregledu sem ugotovil, da gre za težji slučaj kolike, katere

Naval krvi, tesnobo srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migreno, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »**Franz Josefove grenčice.** Znanstvene ugotovitve potrjuje, da služi »**Franz Josefova soda** pri zagatenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »**Franz Josefova grenčica** se dobi v vseh lehnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

moralni filmi spravljajo v kino-glediščih na oder prizore zakonolomstva, zapeljevanja, svobodne ljubezni, zmanjšanja rojstev, preprečenja spočetja, samomorov, ubojstev, goljufije, krađnje, ropa itd. Pogubnemu vplivu takih nemoralnih filmov morajo zapasti ljudje tudi proti svoji volji in lastnemu nagljenju. Na stotine in tisoče mladeničev in deklet položi svojo mlado glavo kot žrtev na žrtvenik take nemoralnosti.

Ali ni zoper take umazanije nobenega sredstva? Zoper pohujšanje in pohujšljivce se je pisalo in pridigovalo že dovolj. Kolik je učinek? Sodobne razmere pričajo o njem. Treba je učinkovitejšega sredstva, in to se imenuje bojkot. Nobena družba ali oblast ti ne bo vzela iz rok slabega časnika ali grde knjige. Ne bo ti zaprla oči, da ne bi videl slabe podobe. Ne bo ti ustavila koraka, da bi ne šel k predvajanju nemoralnega filma. Sam moraš to storiti! Slabega, nekrščanskega časnika ne čitaj! Pošlji ga nazaj, odvrni druge od njega! Romanov in povesti grde, pohujšljive vsebine ne vzeti v roke! Mimo grdih slik in podob pojdi mimo brez vsakega zanimanja! Predvajanja nemoralnih filmov bojkotiraj! Takšno bojkotno gibanje uprizarjajo sedaj v Ameriki. Pod vodstvom katoliških škofov se je osnovala ter deluje Zveza za dostojnost, ki že šteje nad dva milijona članov, med njimi tudi veliko število nekatoličanov. Člani Zveze označajo in izvajajo bojkot proti vsem kinematografičnim družbam in prostom, ki vprizarjajo nemoralne filme. Ako se filmski producenti ne bodo udali, bo Zveza svojo agitacijo razpredla

še globeje in širje in iz dveh milijonov članov bo nastalo kmalu 20 milijonov. — Da, tako je treba nastopati proti tistim, ki proizvajajo in razširjajo duševno pokvarjenost in moralno umazanijo! Bojkot nekrščanskim časnikom, slabim knjigam, grdim podobam, nemoralnim filmom! Bojkot družbam in društvom: gnezdiščem nekrščanskega čtiva in slabega gledišča.

★

Vurberg. Ob 25letnici svoje zveste službe nas je zapustil dne 15. julija t. l. organist in cerkovnik g. Anton Fanelj ter se preselil s svojo blago družinico v svoj domači kraj k Sv. Juriju v Slov. goricah. Lepo število let je krasil z rožicami in s petjem ljubko cerkev Matere božje na Vurbergu, zibal zvonove, se udeleževal tudi na polju prosvete, zato naj mu bo na tem mestu izrečena zahvala in čast priznanja in obenem želimo Vurberčani, da bi bil g. organist s svojo družino prav srečen in zadovoljen tam gori v raju Slovenskih goric! Da pa bi bili Vurberčani brez organista, to pa ne! Še isti dan smo drugega dobili. Iz pohorske Pušlave je priromal in ponosni smo nanj, ker je iz domačega kruha. Je še mlad, zato pričakujemo veliko od njega. Da bi le našel umevanje za svoje delo med mladino, pa bo že. — Naše prosvetno društvo je v duhu poromalo v Rajhenburg, ker se drugače zaenkrat ni dalo izpeljati. Pa upamo, da bo šlo drugič. Zdaj pa se pripravljajo na znamenito narodno igro »Domen« za nedeljo dne 16. septembra popoldne. Zapelo se bo tudi več lepih pesmi pod vodstvom novega g. organista. Torej, kdor bi rad res kaj lepega videl in slišal, naj ne pozabi na 16. september. Vse je dobrodošlo, domače in tuje!

Sv. Barbara v Haložah. V časopisih vedno čitamo o vremenskih nesrečah po celi Sloveniji. Gotovo bo zanimalo naše znance in prijatelje poročilo o posledicah toče, ki nam je pokončala naše vinograde, polja in sadonosnike

St. Janž na Dravskem polju. Pevsko društvo priredilo v nedeljo dne 30. sept. ob treh popoldne v društveni dvorani pevski koncert s pestrim sporedom. Prijatelji lepega petja in poštene zabave prisrčno vabljeni!

Ormož. Igra »Užitkarji«, ki je bila igrana na angelsko nedeljo pri Veliki Nedelji, se ponovi dne 16. sept. ob treh popoldne v kletarski dvorani v Ormožu. Vstopnina običajna, K tej nad vse lepi igri vabimo vse prijatelje dramatskih predstav iz Ormoža in njegove okolice!

dne 23. julija t. l. Naši vinogradi so zopet ozeleneli in pognali grozdje, katero bode cvetelo kmalu, znamenje, da bo drugo leto izostalo. Naše sadno drevje cvete že drugič, zopet znamenje, da v bodočem letu ni pričakovati sadu. Naša skromna polja v hribih pod goricami, če jih smemo sploh polja imenovati, so od naglih ploh in nalivov zgrabana, plodna in gnojna zemlja odnešena s pridelki vred v doline po travnikih. Ljudje so brez vsakdanjega kruha. Sočivje je zbito, zelenjave ni. Edino zelje se popravlja. Narod nima denarja za sol in nujne druge potrebe, zaslužka pa ni nobenega. Najhuje so prizadeti mali lastniki, ki nimajo zemlje za pridelovanje žita, za lastno potrebo, in katerim služi košček vinograda za preživljanje in za vse. Kadar mu toča to uniči, je uničen popolnoma in je siromak. Tako se vsem godi, katerim je vse uničeno. Preti nam lakota! Oblosti prosimo za podporo in živeti!

Velika Nedelja. Pri kapelici sv. Ane na Drakšlu bo daroval v petek ob sedmih zlato sveto mašo č. g. Jožef Kranjc, župnik iz Zlatega polja. K temu redkemu jubileju mu tudi mi najiskrenejše častitamo, želeč mu obilo božjega blagoslova še na mnoga leta! — Kmalu bo jesensko delo pri kraju in bo več časa za čitanje knjig. Zato priporočamo predvsem mladini, da se knjižnice poslužuje v prav obilni meri. Odprta je vsako nedeljo pred drugim sv. opralom. V kratkem se bo nakupilo tudi več novih knjig. — Žične ograje iz bodočih žic vršijo ponekod ob javnih poteh svoje »hvalevredno« poslanstvo. Trgajo namreč ljudem obleko, ponekod človeka tudi ranijo, ker se jim mora čisto zlasti v zimi poslužiti, ko jim spodrsne. Zato prosimo vse lastnike takih žic trdo ob potih, da jih odstranijo od javnih poti in jih

sem deklico lahko ozdravil s pomočjo zelišča, katerega so mi pokazali pritlikavi ljudožrci. Ko je dekletce okrevalo, sem postal med Indijanci velik mož, ki je premagal s svojo močjo medicinmana. Poglavar mi je skazoval največje časti. Da bi si pridobil moje popolno zaupanje, me je vzel seboj v džunglo, kjer mi je pokazal zlate jame, radi katerih so že pustili tisoči belokožcev življenje.

Tamkaj je ležalo zlato, prerašeno s travo, v celih kopicah. V najbolj drznih sanjah bi si ne bil upal predstavljati tolikih množin najčistejšega zlata. Skrajja nisem zaupal lastnim očem. Moral sem se dotakniti z rokami neizmernih zakladov, da sem se prepričal, da nisem mogoče žrtev kake prevare.

Hvaležni poglavar me je pozval, naj se založim z zlatom po svoji dragi volji, saj za Indijance v divjini je itak brez vrednosti.

Natovoril sem se po možnosti z zlatimi zrni ter kepani, si dobro zapomnil zlato jamo in sem gledal, da sem se brž ko brž poslovil od gostoljubnega indijanskega plemena. Najdba zlata me je gnala med kulturne ljudi, da jih zberem in povedem na kraj, kjer čakajo milijoni na površju zemlje. Taval in romal sem cele mesece po neraziskanih pokrajinah, se odpočival pri divjih in plemenitejših indijanskih plemenih, a do belokožcev nisem in nisem mogel. Zlati tovor me je vedno bolj

težil, odmetaval sem zrno za zrnom, kepo za kepo in v nepopisno strašnem deževnem času, izmogan po duši in telesu, sem le zadel na iskalce dijamantov ob reki Rio das Garcas. Prinesel sem še eno kepo in par zlatih zrn.

Nesrečni in obenem srečni Mehikanec je med iskalci dijamantov kmalu za tem umrl vsled obče izčrpanosti. Njegova povest o groznem trpljenju in ovirah, katere bi mogel prenašati vsakdo, ki bi hotel doseči zlato jamo, je napravila na iskalce dijamantov tako pretresljiv utis, da se ni upal podati nikdo na pot po zlato, ki ima svojo vrednost le med kulturnimi ljudmi in ne v braziljanski džungli, kjer sta prvo in zadnjo — življenje.

Po beleženih dveh ustnih izročilih smo proučevali zemljevide o Braziliji in določevali po domnevanjih kraj, ki bi naj kazal kar odprto suho zlato, po katerega je bila namenjena naša druga ekspedicija. Po dolgih posvetovanjih smo se odločili za še neraziskano pokrajino Matto Grosso, kateri smo se namenili približati iz braziljanske prestolice Rio de Janeiro. Od tam do dijamantnih polj ob reki Rio das Garcas in naprej skozi pragozd in naselbine indijanskih plemen do domnevanih zakladov, ki so sigurno tam, kjer se še ni mogla prav ustaviti noga zlatokopov in belokožca.

Datje sledi.

in v Kaliforniji, a 3000 let je že nekaj

Propeler letala

se ne giblje tako hitro kakor krila kolibrija (najmanjši ptič).

V reki Amazonki v Braziliji

živi nad 2000 različnih vrst rib.

V Italiji

pride na 1 milijon prebivalcev 250 kaznjencev, v Franciji pa samo 60.

Iz 10 kg kosti in cunj napravijo v papirnici 5 dekagramov finega papirja.

Brazilija pridelava

več kot pol kave, kar je na celem svetu popijejo.

V Argentini

pride na 100 ljudi 120 konj.

==

zamenjajo z navadnimi gladkimi, proti katerim nihče nič nima. Bodeče žice na takih mestih pač odražajo surov značaj in neolikanost človeka. Sicer pa nismo na fronti, kjer se taka žica lahko prav hvaležno uporablja.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. V zadnjem času smo doživeli več lepih slovesnosti, o katerih naj zvedo tudi čitatelji našega »Slovenskega gospodarja«. Dne 8. julija, na takozvano »straško nedeljo«, ko se pri nas obhaja obletnica posvečenja cerkve, je bilo pred slovesno procesijo blagoslovljeno novo cerkveno bandero (križ), katero so kupili fantje iz vasi: Meliš, Homec, Podhom in Stenski vrh. Niso se ustrašili, v tej težavni denarni krizi, velikih stroškov, saj je bilo treba skoro pet jurjev; zato pa so jim nekoliko pripomogli tudi gospodarji, žene in dekleta. Dne 5. avgusta smo slovesno obhajali »lepo nedeljo« pri prijazni podružnični cerkvi sv. Jakoba v Okonini, katero so meseca februarja ognjeni plameni močno poškodovali, da je zgedala kot ruševina, a je sedaj s pomočjo vaščanov in drugih vrlih dobrotnikov se lepo popravila, takorekoč pomladila in napravlja prijazen vtis na obiskovalca. — Da ne bi naši gasilci zaostajali za soslednjimi, »kadar vstane ognja sila«, so si nabavili novo motorno brizgalno, katera je bila v nedeljo dne 19. avgusta blagoslovljena. — Še pevski koncert gornjesavinjskega okrožja, ki se je vršil dne 26. avgusta v Radmirju, naj tu omenimo. — Posesnik M. Cizej, p. d. Zvonar, je radevolje dal na razpolago svoj prostrani kozolec, katerega so naši fantje in dekleta lepo okrasili. Res veselje je bilo poslušati posamezne pevske zборе, ki so pod vodstvom svojih požrtvovalnih pevovodij kar tekmovali, kateri se bo boljše postavil. Največje navdušenje med ljubitelji naše pesmi, ki so se v lepem številu zbrali, pa so dosegli, ko so pod večjo roko dirigenta g. profesorja M. Bajuka iz Ljubljane odpeli pet pesmic. Pevci in pevke, le korajžno naprej, saj vršite važno nalogo za povzdigo kulturnega napredka! Bog vas živi!

Sv. Ema ob Sotli. Pri nas smo praznovali slovesno pobožnost večne molitve, pri kateri smo častili evharističnega Kralja in njegovo mater Marijo. Verniki so se hvalevredno udeleževali molitev in so z veliko vnemo sledili pridigam, katere je imel vlč. g. Leopold Kolenc, župnik pri Sv. Vidu pri Grobelnem ter šentemski rojak. Koncem meseca avgusta nas je posetil g. Ivan Vukina, župni upravitelj na Vini gori, in spremstvu članic vinogorskega prosvetnega društva. Pri nas se pripravljamo na slovesen sprejem deklet v Marijino družbo. Dež je nekoliko škodoval našim vinogradom, po katerih je grozdje že skoro zrelo in bodo pričeli kmalu s trgatvijo. Pričakujemo dobro kapljico in upamo, da si bomo z izkupiškomo za vinski mošt vsaj nekoliko opomogli iz neznozne gospodarske krize. Pri nas je huda za denar, kakor še nikoli!

Grize. V nedeljo dne 9. t. m. se je poslovila naša dekliška Marijina družba od pridne mladenke Terezije Poteko, ki gre te dni v Belgijo, da se tamkaj in potem še v Franciji izobrazila za misijonarko. Kot taka hoče delovati v Bengaliji. Vsi smo ji želeli za slovo mnogo sreče in prav obilno božjega blagoslova v vzvišenem poklicu.

Pišce. Klopotci že pojo svojo veselo pesem po vinogradih, grozdje pa zori, zori. Vesel je tudi obraz vinogradnikov, ko se mu obeta še dokaj dober pridelek, če bo le vreme še vsaj 14 dni vzdržalo. Toda portugalka je že zrela. In iz njenih nasadov doni vesela pesem trgčev. To je življenje v vinskih gorica naših! — S poukom na šolah smo tudi pričeli. To je

vam »živžav« po razredih, ko se je razigrana mladina zbrala, da si z »uma svetlim mečem« utira pot k učenosti in v bodočnost. Z novim šolskim letom pa so nastale na naših šolah spremembe. Gdč. Cetin Rozika je nastopila za en mesec bolezenski dopust. Bog ji daj skorajšnjega zdravja, da bo potem čila in krepka prišla za delo! Gospa Ravtner Jakobina je predstavljena v Sevnico. Na novem službenem mestu ji želimo obilo uspeha in sreče! Upamo, da bo prosvetna oblast kmalu poslala nadomestilo na njeno mesto. V Globoko pa je nastavljena na prazno mesto Skalamera Neda iz Brig v kočevskem srezu. — Naš novomašnik č. g. Petančič Franc je s 1. septembrom t. l. imenovan za prefekta v dijaškem semenišču v Mariboru. Častitamo! — Kaj pa Fricl, bi utegnili vprašati? Odkar je prišel iz Butal, si ni mogel najti miru. Vedno je brskal okrog. In nekje je iztaknil »Prelom«. To je bilo nekaj za njega. Zdi se mu, da se je v Butalahi nayačil le nergati in sitnariti. Že ga je hotela boljša polovica nazaj poslati po svetu, ko je samo sitnaril, a je Bog to preprečil. Tužno vest moramo namreč javnosti sporočiti, da je naš g. Fricl nevarno zbolel. Eni pravijo, da je bolezen odtod, ker je bral »Prelom«, drugi bolj brihtni pa trdijo, da mu več podnebje pri nas ne prija, ko se je butalskega navadil. In največ skrbi ima z njim seveda njegova boljša polovica. Kako se reva boji, da ji ne bi Fricl umrl. Svetujemo ji, naj pošlje po zdravnika v Butale. Morda bo ta edini rešil njenega ljubega, dragega Fricla.

Rajhenburg. Na Marijin praznik dne 8. septembra je bilo zjutraj med rano mašo ukradeno kolo rudarju Franju Voldkovsky iz Senovega, med časom, ko je bil v cerkvi. Kolo je znamke »Opel« št. 92.023, sprednji del pobarvan zeleno, drugače črno. Balanca navzgor zakrivljena, tanka, z rdečimi gumijastimi držaji in svetla. Kolesa pobarvana črno in zelene črte so na njih nekako krive. Kolo je dirkalno. Blatniki imajo niklaste zakrivljene droge. Plašči so zaštopani s čevljarškim strojem, sicer pa v dobrem stanju. Sedaj je nekoliko zarjavel in na vrhu nekoliko opraskan. Ker bo tat gotovo skušal kolo spraviti v denar, se naproša vsakdo, če bi kaj takega doznal ali opazil, prijavi najbližnji orožniški postaji, ali pa proti gotovi nagradi na naslov: Franjo Voldkovsky, Senovo 62, pošta Rajhenburg.

Iz zagrebske torbe. Vedno kaj novega! Prav res je to lepo in modro napravil Stvarnik, da je naredil zemljo okroglo. Tako je res kar točno, če trdim, da je Zagreb središče sveta. Kako ne? Ravno v Zagrebu je evropska avto-tekma dosegla svoj višek, evropskih in jugoslovanskih in balkanskih kongresov smo imeli, sedaj pa imamo še balkanske tekme. Kdo bi torej trdil, da ni Zagreb na sredi sveta! Zato pa tudi pogleda solnce vsak dan doli z neba, če mesto še v redu stoji. Torej balkanske olimpijske tekme so bile zadnje dni središče zanimanja. Pokazale so, da so Grki najboljši balkanski tekači in skakači in športasi. Albanci pa najbolj modri. . . . Kaj bi dirjal za prazen nič, tako si je presodil Albanec, pa je po nekaj korakih postal iz igralca gledalec. — Velesajem je otvorjen. Letošnji je že njegova 25. letnica. Reklama je seveda jako glasna, kot vedno, a velesajem sam, »zagrebški zbor« se mu reče uradno, pa le ne bo vseh zadovoljil. — Cerkev sv. Roka je sedaj v popravilu. Znotraj se bo kar vsa pomladila in tudi na zunaj bo dobila nekoliko drugo lice. Želeli bi si mi seveda bolj radikalno spremembo, toda glavno besedo ima denar in ne naše želje. — Bivši slovenski pevovodja pri Sv. Roku Janez Gorenjšek se je te dni poslovil od Zagreba in odšel na lepo službeno mesto kot profesor in organist v Vukovar.

Iz zagrebske torbe. Lintvern v Ljubljani — krokodil v Zagrebu. Stare pravljice so postale resnične. Samo to je razlika, da se je v pravljicah dobil komaj, komaj en junak, ki se je drznil nad strašo zverino — a sedaj pa Ljubljana in Zagreb kar gorita v junaškem navdušenju za lintverne in krokodile. Pa so jih ukanili enkrat Ljubljanci Zagrebčane, drugič pa Zagrebčani Ljubljance. Lintverna so ujeli Ljubljanci — saj veste, onega lintverna, ki ga je Belgijec Cosins pripeljal v Prekmurje. Veliko mrež so Zagrebčani nastavili, pa se jim je ta lintvern le izmuznil v Ljubljano. Kaj si mislite! Pač ni bilo to Zagrebčanom prav! Pa so ti Ljubljanci postali predrzni. Ko je prišla ona čudna zverina — morski pes ali morski volk — ali pa če mu rečemo krokodil, ker se to vse bolj imenitno sliši. Ej, to je bila huda reč! Da bi to morsko zverino odpeljali Ljubljanci! Ne, cel Zagreb se je dvignil! In »krokodila« so prepeljali v Zagreb, a Ljubljanci si zastoj brusijo junaške meče, da ga bodo secirali. Nič ne bo iz tega. Ne damo ga! Tako so se oglašili Zagrebčani. In tako je razsodila oblast, da se zver — mrtva, seveda — ne sme »iz zdravstvenih razlogov« nikamor prevažati, in bo ostala Zagrebu kot spomin slavne zmage iz junaških dni krokodilov in lintvernov. No pa je ta »krokodil« neznansko prišel prav. Velesajem bi ostal prez pravega odmeva, če ne bi imeli tam razstavljene te strašne zverine, tako pa sve kar drvi, da bi videlo, kako izgleda osem metrov dolga zverina. Sveti Rok! Sedaj šele vemo, koliko nam je ta cerkva vredna! Sedaj, ko nimamo kam k maši, čeprav ljudje vedo, da ni službe božje, pa vseeno se jih nabere mnogo, da vsaj presodijo, kako in kaj in vidijo, če bo že v nedeljo kaj. Delo pa po malo napreduje in v dveh tednih bo že cerkev zopet prosta in upamo, da nas bo že prvi pogled vanjo prav razveselil. »Naš dom«, zavetišče za dekleta, ki iščejo službo, ki je obenem posredovalnica za službe, se je iz Beogradske ulice preselil v Bakačevo. Po imenu ulice bi kdo sodil: ta pa že menda ni več v Zagrebu, ker je beseda Bakačeve ulice tako tuja. Pa je ta ulica prav v sredi mesta. To je ulica, po kateri gremo iz Jelačićevega trga do stolne cerkve. »Naš dom« je sedaj v Bakačevi ulici št. 4, drugo nadstropje. Slovenska dekleta, ki pridejo iskat službo v Zagreb, naj opozorim, da je dobro službo težko dobiti, zato naj ne hodi dekle, katero si more kako drugače pomagati, tista pa, ki pride, naj se kar v »Naš dom« zateče. Saj najti je hišo prav lahko.

Izvoznikom sadja! Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo, da mora počenši od danes biti priloženo vsaki pošiljki izvoznega sadja za Nemčijo fitopatološko potrdilo, da je sadosnosnik zdrav in da v okolici 5 km ni uši San José. Potrdila bodo izdajali kontrolni komisariji za izvoz sadja.

Kraste (ekceme), prisadi, kronične kraste, lišaji itd., za vse te bolezni, ki povzročajo zadosti bolečin in znajo biti odporne vsakemu zdravljenju, so obklad »Fitonina« zelo zanesljivo zdravilo. »Fitonin« desinficira, odstranjuje srbež, bolečine hitro prenehajo. Steklenica »Fitonina« 20 Din v lekarnah. Po pošt-nem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno »Fiton« dr. z. o. z., Zagreb, I—78. (Reg. pod št. 1271 od 28. julija 1933.)

Gospodinja se večkrat sramuje, ko vidi, kako črna je voda, ki je v nji oprala perilo, namesto da bi bila vesela. Saj je temna voda samo dokaz, kako temeljito je očistilo perilo **Zlatorogovo milo.** Obilna, gosta in nežno bela pena, ki jo daej **Zlatorogovo milo,** prehaja namreč pri pranju skozi tkanino in ji vzame vso nesnago. Zato je pravilen ljudski glas, ki veli: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« To milo je res dobro in — domače. Priporočam ga!

Amerikanske časopisne zanimivosti.

Vsako stoletje enkrat.

Noben list na svetu se ne more po velikosti meriti z ameriškim »Illuminated Quidryple Constelation«, ki ga izdaja zveza tiskarnarjev in založnikov v Njujorku. Izdaja ga pa vsako leto enkrat. Prva številka je izšla leta 1850 in edini zavod, ki ga ima Evropa, hranijo kot veliko redkost v časopisnem muzeju v Aachenu na Nemškem. Velika je pa ta redkost tudi v dobesednem pomenu, saj meri v višino 2.5 m, v širino 1.80 m. Druga številka izide menda leta 1950 in bo vsebovala izčrpno zgodovino stoletja z mnogimi ilustracijami.

Najmanjši časopis.

V nasprotju s tem si je mehiški list »El Telegramma«, ki je med tem že prenehal izhajati, lastil naslov najmanjšega lista na svetu. Ta naslov mu je odzvel pred nedavnim še dosti manjši list »Little Standard«, ki izhaja v Torsuayu na Angleškem. Meri samo 75 mm v višino in 160 mm v širino. En sam človek ga piše, stavi in razpošilja. Enako majhen list »Cosme Monthly« izdaja angleška kolonija v Cosmu (Paragvaj), razmnožujejo ga pa s pisalnim strojem.

Moderno časopisno podjetje.

Nekaj posebnega in pristno ameriškega so naprave, katere posedajo časopisno podjetje v Buenos Airesu v Argentini. V njegovi palači je velika plesna dvorana, velika knjižnica, ki je dostopna občinstvu, z vsemi modernimi pripomočki opremljena zdravniška posvetovalnica in lekarna. Zdravnik je urednikom in stavcem stalno na razpolago, a na željo obišče brezplačno tudi naročnike in čitatelje. Na strehi časopisne palače je velikanska parna sirena, ki napolni ozračje s pravim radostnim tuljenjem, čim dospje v uredništvo kakšna važna vest. Po potrebi se prav nič ne straši zbuditi ponoči celo mesto iz spanja. Podjetje mora sicer za takšne kalitve nočnega miru plačevati globe, a plačuje jih rado, saj ve, da gre strošek iz žepov radovednega občinstva!

*

Muzeji mokrih.

V državah Severne Amerike se je pojavila tudi sedaj po ukinitvi alkoholne prepovedi ali prohibicije 4 milijone članov broječa organizacija odločnih nasprotnikov prohibicije. Omenjena organizacija je sicer navidez nepotrebna, a si je stavila cilje za bodočnost, da prepreči za vse čase, da bi še prišlo enkrat v Združenih državah do prepovedi uživanja alkoholnih pijač.

Glavno bojno sredstvo omenjene organizacije bo v Njujorku proti-prohibicijski muzej, kojega ustvaritev je stala milijone in bo v kratkem odprt.

Prvi oddelek.

Prvi oddelek muzeja je posvečen razveselitvi posetnikov, da bodo postali navdušeni za nadaljni obisk. Tamkaj bodo na vpogled vsa mogoča skrivališča in posode, v katerih so skrivali al-

koholne pijače skoro deset let. V dobi alkoholne prepovedi so pokazali takozvani »mokri« Amerikanci izredno iznajdljivost, kar se tiče na zunaj prikritih posod za tihotapstvo v alkoholom. Videti bo posode, ki so bile prikrojene vsem žepom moške obleke in za ženske ročne torbice. Fabrikacija posebno prikladnih žepnih posod je bila zelo dobičkanosna. Mokri Amerikanci niso švercali alkohola zase le potom žepnih posod, ampak tudi s pomočjo posebnih dežnikov, mlečnih posod, dvojnih pokrovov ter dnov. Alkohol so skrivali v nalašč za to prikrojene gosli, base in druge godbene instrumente.

Dalje po muzeju.

Iz veselega oddelka vodi pot v bolj resne, kjer je videti v slikah življenje in delovanje tihotapskih kraljev. Videti je oklopne avtomobile tihotapcev, njih strojnice in samokrese. Razobešeni so portreti najbolj proslulih tihotapcev, njih boji s policijo, katero so švercarji po ameriških vele mestih strahovali celo dobo prohibicije in je zahteval srditi boj na tisoče smrtnih žrtev na obeh straneh.

Statistični oddelek.

Statistični oddelek muzeja bo dokazoval posetnikom, koliko človeških življenj je zahtevala prohibicija vsak teden, koliko tisoč se je zastrupilo s slabim alkoholom, koliko jih je pomrlo radi potikanja po zasmrajenih podzemskih beznicah. Nadalje bodo navedene ogromne denarne svote, katere je izdajala država za zastraženje obale in za lov na tihotapce. Zabeleženi so dobički, katere so strpali v žepe alkoholni prekupci, mešetarji ter podrobni razpečevalci, predno je priromal nesrečni alkohol na pravi naslov.

Razven omenjenega stalnega muzeja v Njujorku bode osnovala organizacija »mokrih« manjše muzeje proti prohibiciji na avtomobilih. Muzejski avtomobili bodo brzeli po vseh drugih mestih ter po deželi, kjer bodo razkazovali vsestransko škodo danes odpravljene prohibicije.

Doslednje vesti.

Politične novice.

Otvoritev zasedanja Društva narodov. Dne 10. septembra je bilo otvorjeno v Ženevi 15. letno zborovanje Zveze narodov. Skupščino je otvoril predsednik Sveta Zveze narodov, čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Za predsednika skupščine Zveze narodov je bil izvoljen švedski zunanji minister Sandler. Glavni predmet razprave bo, ali bo 57 držav, ki so članice Zveze, sklenilo, da se sprejme Rusija v Zvezo narodov kot 58. država.

Domače novice.

Umrli je v Budini pri Ptujih g. Ivan Kasper, vpokojeni ravnatelj ptujke mestne hranilnice. Rajni je bil oče glavnega urednika »Maribor Zeitung«, g. Udo Kasperja. Rajnemu uglednemu gospodu ohranimo časten spomin, preostalim naše sožalje!

Velik požar je uničil dne 9. septembra v Bistrici pri Mokronogu posestniku Avsecu hlev in gospodarsko poslopje, njegovemu sosedu

Tratarju hlev. Gasilci so požar omejili, vendar cenijo škodo na 150.000 Din in zavarovalnica je malenkostna.

Na vseh slovenskih gimnazijah je bilo letos vpisanih 9300 dijakov in dijakinj.

Postajališče na Teznu pri Mariboru je dovoljeno in je tozadevni akt že podpisan.

Autobusne zveze Svečina-Maribor ni več in ljudstvo komaj čaka, da se bo izdalo tozadevno dovoljenje novemu prosilcu.

Poročilo Hmeljarskega društva za Dravsko banovino. Žalec, 10. 9. 1934. Prodanih je bilo okoli 3500 kvintalov po 50 kg (to je ¼ letošnjega pridelka), prodanih po 40 do 42 Din za prima in po 20 do 30 Din za slabše blago za 1 kg. Kupčevalci so bile razne inozemske pivovarne in tvrdke. Hmeljarji pričakujejo sigurno v kratkem, da bo postala kupčija živahnjša in da se bodo cene dvignile.

Perutninarska razstava v Celju. Da se pokaže razširjenost in dober razvoj štajerske kokoši v celjskem okraju, se priredi sredi oktobra, združeno z razstavo šolskih vrtoev tudi razstava perutnine v Celju. Posebno opozarjamo kmetske perutninarje, njim je razstava v prvi vrsti namenjena, da si odberejo lepe, bodisi lanske ali letošnje kokoši, peteline in mlade kopune, ter jih določijo za razstavo. Prijave bodo sprejemale vse šole celjskega okraja do 30. septembra.

Vinarska podružnica v Ljutomeru vabi na zborovanje vinogradnikov dne 23. septembra, ob 9. uri dopoldne, v gostilni Resnik. Obrav-

Poziv na neznane milijonarje!

Čez 30 milijonov glavnih dobitkov se ni dvignjenih, ker mnogi ne vedo, da so njihove srečke že zadele! Kdor ima srečke, naj nam takoj javi njih serije in številke, da mu priskrbimo izplačilo njegovega dobitka. Priložite za odgovor znamko Din 150. **Kontrola srečk, Maribor, Cankarjeva ulica 14.** 892

navale se bodo težnje vinskih producentov. Govorijo strokovnjaki. Pričakuje se velika udeležba!

Za slabo jesensko vreme Vam priporočamo nepremočljive dežne gumi-plašče po 205 Din in »Hubertus« površnike po 300 Din od Trg. doma Stermecki v Celju.

Dopisi.

Št. Peter pri Mariboru. Evharističnega kongresa v Mariboru smo se tudi mi v obilnem številu udeležili in ponesli najlepše vtise domov. — Šolsko leto se je pričelo. Enega smo poslali v gimnazijo ter bo gojenec deškega semenišča, dva gresta v vinarsko šolo v Mariboru in kar je najbolj razveseljivo, dva izmed treh letošnjih abiturientov vstopita v bogoslovje, mogoče da jima bo sledil še tretji, tako da bode naša župnija letos častno odrezala. Vsem pa želimo, da bi študije dobro dokončali in srečno dosegli svoj cilj. — Zadnje deževje je napravilo po vinogradih precejšnjo škodo. Grozdje je začelo gniti, da bode treba pričeti s podbiranjem. Sicer pa bo letošnja trgatega do konca tega meseca končana. Sadne kupčija je še vedno v zastoju. Za prvovrstno sadje obetajo in plačujejo sadni trgovci Din 1.25 pa 1 kg.

Jazbine pri Sv. Rupertu v Slov. goricah.

Ko se je mudila na evharističnem kongresu v Mariboru, zaklenivši doma svoje stanovanje, Barba Šišková, je vlomil v noči od 7. na 8. t. m. v hišo, ki je bila rakljenjena z močno ključavnico in še z obešeno žabico, ropar ter ji odnesel 1 poniklano budilko novejšega sistema z radijinim kazalom, 1 srebrno damsko uro s pozlačenimi okraski. Porabil je pri tem okoli 20 vžigalic, s katerimi si je svetil, vlo-

mil v sobo, v kuhinjo, v kovček in v omaro, ter iskal denar, katerega bi danes tudi pri belem dnevu težko našel pri takšni revii, ki si mora težko prislužiti vsakdanji kruh z delom svojih rok. Vsled lajanja sosedovega psa se menda ni upal dolgo pečati s tem poslom, pač pa si je vzel še pol kg sladkorja in za solato 1 steklenico jesa in 1 kg soli za ravnokar opravljeno delo.

Krivica se maščuje.

Angleški listi se od časa do časa obračajo do svojih čitateljev za razne prispevke, da bi tako vsebina listov postala bolj zanimiva in pestra. List »Daily Mail« je stavil svojim bralcem tole vprašanje: Kdaj ste doživeli najznačilnejše naključje? — Nekdo je listu odgovoril tako-le: Pred leti sem bil porotnik in spominjam se primera, ko je stal pred sodniki mlad šofer, obtožen, da je s svojim avtom zakrivil smrt starega moža. Večina nas je bila prepričana, da v tem primeru šofer ni bil kriv in da se je pripetila nezgoda po lastni krivdi pešca. Le eden izmed porotnikov je na tem vztrajal, da treba šoferja spoznati za krivega, da bo občutno kaznovan. Le s težavo smo ga pregovorili, da je pustil, češ, da je za šoferja itak že zadosten nauk, da je povzročil s svojim avtom smrt, četudi ne po svoji krivdi, in gotovo bo v bodoče bolj previden. — Lansko leto sem bil zopet med porotniki in tudi sedaj je bil na vrsti primer, da je nepreviden vozač povozil človeka do smrti. To pot pa je bilo dokazano, da je bila krivda popolnoma na strani šoferja. Mislite si moje začudenje in presenečenje, ko sem v obtožencu spoznal nekdanjega protnika, ki je bil takrat med obravnavo proti šoferju tako krut in trdosrčen. Molčal sem in porotnikom nisem hotel omeniti onega davnega dogodka, pač pa sem prepričevalno pritrdil drugim, da je obtoženec kriv.

MALA OZNANILA

Hlapec srednje starost, pošten, z letnimi sprečevali, se sprejme takoj. Ivan Bezjak, tovarnar, Fram, pošta Rače-Fram. 898

Iščem primerne službe kot oskrbnik na večje posestvo. Naslov v upravi lista. 940

Prodajam posestvo z gospodarskim poslopjem, 5 oralov zemlje, cena ugodna. Leskovar Ignac, Leskovec, pošta Pragersko. 942

Singer šivalni stroj za krojača ali šiviljo prodaja z garancijo: mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 928

Majhno posestvo v najem se išče za večletno dobo. Ponudbe z opisom in zahtevami poslati pod »Točno plačilo« na upr. lista. 934

Novi vinski sodi, hrastovi, od 150 do 300 litrov, se poceni prodajo: Lovro Ogrine, Skorba 44, Ptuj. 932

Vsakdo bo zadovoljen, kdor kupi novo jesensko blago pri meni. Nizke cene. Podplate nudim pri večjem odjemu 42 Din 1 kg. Zamenjava solnčnic za bučno olje. Ivan Meško, Sv. Bolfenk v Slov. goricah. 930

Posestvo 36 oralov, poslopja v dobrem stanju, prodaja Martin Koren, Ooglenšak 13, pošta Zgornja Poljskava. 933

Stiskalnica za sadje in grozdje, velika, moderna, skoro nova, se prodaja po ugodni ceni na dobropis kake posojilnice, članice Zadrugne zveze. Ogleda in kupi se pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. 938

Ivan Kacin, tvornica harmonijev, glasovirjev, orgel, Domžale pri Ljubljani, dobavlja harmonije od 2000 Din, pianine od 10.000, tudi na mesečna odplačila. Popravlja in uglašuje orgle. Nizke cene. Zaloga vsakovrstnega materiala. Zahtevajte cenik! Večletna garancija! 918

Javna zahvala.

Trpim več let na »Lupus vulgaris«. Preizkusila sem različna zdravila, ki so pa vsa ostala brezuspešna. Z novim preparatom »Revigal«, katerega proizvaja lekarnar gospod Branislav Mondini v Slov. Bistrici, sem se pred par meseci začela zdraviti in sem do danes dosegla presenetljive uspehe ter se g. lekarnarju za njegovo zdravilo zahvaljujem.

Ljubljana, dne 28. avgusta 1934. 936

Terezija Modrič, soproga trgovca.

Zahvala.

„KARITAS“

mi je po materini smrti, ki se je smrtno ponesrečila, takoj izplačala dvojno zavarovano vsoto. Zavarovanje je bilo vezano na enoletni starostni čakalni rok in je komaj tri mesece v veljavi. Smatram za svojo dolžnost, da se zavarovanju »KARITAS« javno zahvalim ter ga vsakemu kot pošteno in popolnoma varno zavarovanje toplo priporočam.

Dobrič pri Velenju, 8. sept. 1934. 941

Vodovnik Valentin s. r.

Zdrava, snažna, zvesta služkinja, ki zna samostojno kuhati ter opravljati vsa hišna dela, oskrbovati vrt, dobi službo k trem osebam 1. oktobra. Ponudbe z navedbo starosti in prepisi izprijčeval je poslati takoj upravitelstvu šole Sv. Duh na Stari gori, srez Ljutomer. 947

Sprejme se majer na srednje-velikem posestvu, prednost ima starejši s 3 ali 4 delovnimi močmi. Ponudbe na: Podgoršek Eduard, mesar pri Sv. Antonu v Slov. goricah. 945

Iščem službo, položim kavcijo. F. Tetitkovič, Brod, Rogatec. 944

Mlinar in žagar, samec, želi mesta. I. Spindler, poštno ležeče, Brezno-Ribnica. 543

Izjava. Podpisana izjavljava, da ima najina tašča, oziroma mati Holc Ana, prevžitkarica v Negovskem vrhu, pri nama popolno dosmrtno oskrbo. Zato izjavljava, da za Holc Ano nisva plačnika, ako bi ona iskala in prejemale oskrbo drugod. — Lokavci pri Negovi, dne 3. septembra 1934. — Petek Ignac in Terezija, posestnika v Lokavcih št. 41, srez Gornja Radgona. 946

Pozor!

Čitajte!

Nova irgovina - novo blago!

Čenjenemu občinstvu najvljudneje naznanjam, da sem otvoril na vogalu Prešernove ulice in Dečkovega trga (nasproti Narodnega doma) popolnoma novo

manufakturno in modno trgovino

Vljudno Vas vabim, da me posetite ter se prepričate o ugodnem nakupu, zlasti pa o skrajno nizkih cenah! Za obilen obisk se vsem kar najvljudneje priporočam. 939

Manufakturna in modna trgovina

Anton Petek

Prešernova ul. Celje Dečkov trg

REVIGAL

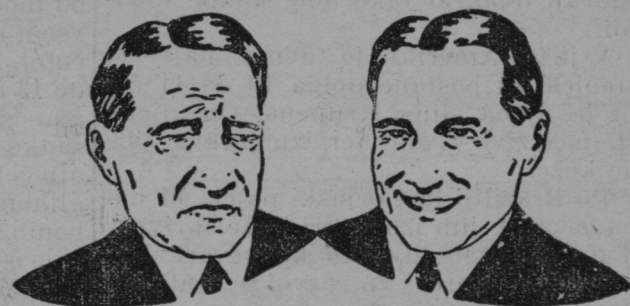
mast, mikstura in milo proti kožnim boleznim.

Reg. pri Min. Soc. Pol. in Nar. Zdr. v Beogradu. Ime zakonom zaščiteno, kontr. št. 9407-9-10. Izdelovalec:

LEKARNAR BRANISLAV MONDINI, SLOVENSKA BISTRICA (Dravska banovina).

Reg. pod S. br. 6540 od 5. IV. 1934. 937

Oglasujte v „Sl. gospodarju“!

Preje.

Sedaj.

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v pravzaprav kratkem času — že v nekaj tednih povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštnine prosto

pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu. Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezni, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 90.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Iz kraljestva mrčesa.

Brezdovomno zavzema mrčes glede števila v živalstvu prvo mesto. Raznega mrčesa cenijo na svetu $\frac{1}{4}$ do $1\frac{1}{2}$ milijona različnih vrst. Od mrčesa je znan le manjši del in ta šteje 20.000 povsem raznih vrst. Radi neizmernega števila, radi neznatne velikosti in požrešnosti je mrčes največjega pomena za življenje na zemlji in predvsem tudi za človeka. Saj ni pod solncem nobene stvari, ki bi bila varna pred mrčesom, ko pa se hrani tolikokrat mrčes celo z najhujšim strupom. Nepopisna je razmnožilna možnost mrčesa pod količkaj ugodnimi pogoji. Že en par navadne sobne muhe se lahko razmnoži v petih rodovih do 25 milijonskega potomstva, pri 6 rodovih se dvigne omenjena številka do 1 in pol milijarde in pri 10 rodovih bi bila zemlja premajhna, da bi imele na njej prostora vse muhe.

Velika vodna bolha bi dosegla lahko tekem par tednov milijardno potomstvo. Pri listni uši bi bila, teoretično vzeto, razmnožitev v 5. rodu na 6000 milijonov komadov.

Kakor v svetu sesavcev in ptičev poznamo med mrčesom orjake in pritlikavce. Najmanjšega mrčesa s prostim očesom niti videti ne moremo. Znan je hrošček, ki doseže komaj velikost $\frac{1}{4}$ mm. Seveda je ta mrčes uprav goljat napram najmanjšim rastlinskim živim bitjem, katerim pravimo: bakterije.

Največji znani hrošč, ki živi v vročih delih Amerike, se imenuje Herkul. Samec doseže velikost 15 do 16 cm in mu štrlita iz glave dva roga, od katerih je zgornji dvakrat tako dolg kakor spodnji.

V južni Ameriki je doma največja stenica, ki postane dolga 10 do 11 cm in je njena slina strupena. Omenjena stenica živi v vodi ter izmozgava ribe do kože.

Po Braziliji lazi orjaški pajek, ki napada ptiče, jim izpije kri in se skriva v podzemeljskih luknjah kakor krt. Navadno rabi mrčes za razvoj le malo časa; pri našem majskem hrošču pa traja razvojna doba 3—5 let. V Združenih severnoameriških državah je doma mrčes, ki rabi od jajca do popolnega razvitja 17 let.

*

Medenina mesto zlata.

Skupnemu delu policije raznih držav je uspelo, da je prišla pod ključ tropezna deteljica, ki je uganjala goljufije po vsej Evropi, posebno pa je bil njen delokrog razpreden po Švici. Lopovi so rodod poljski židje in se pišejo: Yankiel Goschbaum, Noje Zusman in David Baziler. V policijske mreže so se zapletli deloma v Pragi in v Antwerpnu, odkoder so jih izročili Švici, kjer bodo sojeni. Goljufije so izvrševali vedno po enakem receptu. V nobel oblekah so se lotili v najbolj imenitnih hotelih in restavracijah bogatinov. Izdajali so se za ruske mornarske častnike in so ponujali na povelje njih kapitana, ki se mu-

di nekje ob Adriji, čisto zlato v palčicah in ploščicah v nakup.

Kazali so kovček, v katerem je bilo 8 kg 18karatnega zlata, ki se je izkazalo pri vseh preizkušnjah kot povsem pristno. Za zlato so si pustili izplačati protivrednost v denarju. Nato so se podali z izbrano žrtvijo na kolodvor kraja, koder so nastavili svoje mreže. Pripovedovali so, da imajo kovček, v katerem je nekovano čisto zlato, shranjen pri železniškem vratarju. Pri predaji kovčka iz rok vratarja se je pridružil vsikdar dvema goljufoma bolj neopaženo še tretji, ki je držal v roki čisto enak kovček in tega je z vso spretnostjo zamenjal z onim, v katerem je bilo pravo zlato. Še le tedaj, ko je odklenil kupec kovček doma, je opazil, da ne vsebuje zlatih palčic in ploščic, ampak kose iz ničvredne medenine.

Zadnji, katerega so ogoljufali lopovi, je bil trgovec iz švicarskega mesta Biel. Izplačal je za kovček z zlatom v gotovini 11.300 frankov. Za zaostanek, ki je znašal 20.000 frankov, je zastavil nakit. Opeharili so ga za okroglih 16.000 frankov. Posebno srečo je imela lopovska trojica v Belgiji, kjer znaša njen pri-goljufani plen 650.000 frankov.

*

Oklopni brzočolni kot cilji za bombe.

Pri vajah v metanju bomb iz letal se poslužujejo na Angleškem brzočolnov, ki se ne potopijo in je med vajami na njih posadka. Čolni so namreč obdani od močnih oklepov, pod katerimi so povsem na varnem stroji in moštvo. Brzočolni, ki so se dobro obnesli, so dolgi 12 do 13 m in vozijo 45—50 km na uro. Pogon oskrbujejo 3 motorji po 100 k. s. Posadko tvorijo trije, ki imajo poleg jeklenih čelad še tudi maske proti strupenim plinom. Pri vajah se poslužujejo letalci bomb, ki so težke 5 kg, jih mečejo iz višine 5000 m in vendar ne morejo prebiti oklepa čolnov. Sigurnost zadelkov znaša 20% in imajo čolni to dobro, da se lahko hitro premikajo, spreminjajo smer in mora letalec res pokazati, koliko da je izurjen v metanju bomb. Pred iznajdbo omenjenih brzočolnov so se posluževali na Angleškem za cilj bombni letalci ladje »Centurion«, ki je bila brez posadke in so jo krmarili brezžičnim potom.

*

Stari Rimljani na potovanjih.

Stare Rimljane imenujejo narod graditeljev cest in jih ni na tem polju moglo doseči človeštvo do 19. stoletja. Rimljani so preskrbeli svoje cesarstvo s tlakovanimi cestami v najbolj oddaljene kraje in luknje. Radi dobrih cestnih zvez je bil promet po rimskem cesarstvu dobro razvit. Državna pošta, katero je vpeljal cesar Avgust, je dosegla brzine, ki so se lahko kosale z

naglico 19. stoletja. Dobro razviti trgovinski promet je poklical v življenje tudi tujski in turistovski promet. Bogati Rimljani v vročem poletnem času niso zevali po svojih razkošnih palačah v Rimu; po hribih ter ob jezerih so posedali vile in letovišča. Rimski bogataš je odpotoval v letovišče s svojim številnim spremstvom in sužnji, kar je zelo pospeševalo promet. V zimskih časih so pridno obiskovali kopalnišča in to predvsem žveplene vrelece.

Stari Rimljani niso potovali samo po Italiji, ampak so se radi mudili v Sicihiji, na Grškem, v Mali Aziji, Egiptu itd. Večkrat čitamo, kako so se rimski izletniki pritoževali zaradi slabih ter umazanih razmer, ki so bile ukoreninjene v krčmah po tujini. Zelo žalostne so bile moralne razmere po rimskih hotelih. Na svojih potovanjih so Rimljani radi posečali kraje, kjer je cvetela umetnost in ki so se odlikovali po naravnih krasotah. Čut za krajeyno lepoto je bil pri starih Rimljanih na zelo visoki stopnji. Lepo razviti promet po starorimskih cestah, ki se je veselil procvita stoletja, je propadal s propadanjem Rima in je bil popolnoma uničen ter je zastal v žalostni dobi prese-ljevanja narodov.

*

Nagrade zdravnikom v starih časih.

Zdravniški poklic je ravno toliko star kakor človeštvo. Pri priprostih in divjih narodih je zdravniški poklic še danes združen s svečeniškim. Na nagrade zdravnikom za zdravljenje nalletimo šele pri kulturnih narodih Evrope ter sprednje Azije. V naslednjem bomo dokazali, kako prejemajo zdravniki danes mnogo manjše nagrade nego v starih časih. Vlahar na vzhodu (leta 358 pred Kr.) je plačal za zdravljenje svojega sina in prestolonaslednika v našem denarju 7,840.000 Din. Rimski cesar Klavdij (50 po Kr.) je plačeval svojemu dvornemu zdravniku na leto 1,820.000 Din. Rimski višji uradnik je nagradil zdravnika, kateri ga je rešil neke kožne bolezni, s 484.000 Din. Da se je v starih časih zdravnikom godilo dobro, dokazuje slučaj iz 9. stoletja po Kr. Hišni zdravnik turškega kalifa je priredil pojedino, na kateri je bilo zasedenih ter bogato obloženih 5 tisoč miz. Ruska carica Katarina Vel. je plačala angleškemu zdravniku Tomažu Vinsdale, ki je postal slaven radi cepljenja proti kožam, za 7 cepljenj potne stroške v znesku 658.000 Din, nagrado 2,660.000 Din, letno rento za 140 tisoč Din ter mu je še podelila naslov barona ter dvornega zdravnika. K smrtni postelji avstrijskega cesarja Jozefa II. so poklicali francoskega zdravnika Guerina. Cesar, ki je umrl 4 dni po prihodu zdravnika, ga je imenoval še pred smrtjo za barona in mu je pustil izplačati 2,240.000 Din.

*

Priložnostni nakup stenskih ur po znižanih cenah. Ignac Jan, urar, novi Glavni trg. Prevzamem zlato in srebro. 894

Stanovanja s popolno oskrbo za mladeniče so na razpolago po nizki ceni v Rokodelskem domu, Ljubljana, Komenskega 12. 883

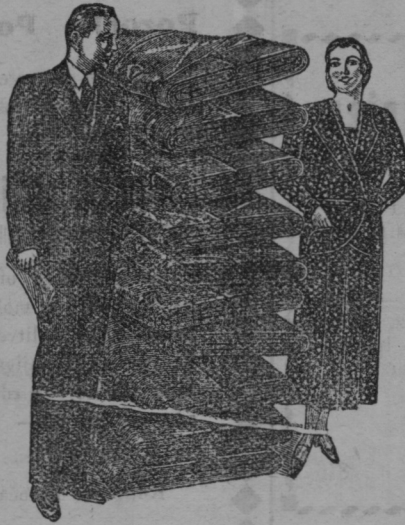
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
TVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici. 167

Širite „Slov. gospodarja“!

O b a

mož in žena, sta zadovoljna, ker sta si nakupila vse potrebno manufakturno blago poceni v Trgovskem domu — Stermecki, kateri Vam brezplačno pošlje na ogled svojo izbrano kolekcijo platna, gradla, cefirja, sukna, kamgarna, volne, svile, klota, poplina, kretona, tiskovine in drugega manufakturnega blaga.

TRGOVSKI · DOM
Stermecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24.

Veliki ilustrirani cenik in vzorci zastoj!

Prodam ugodno lepo posestvo, 5 joh, v ravnini. Hiša, gospodarsko poslopje, njive, travniki, vinograd, sadonosnik. Cena samo 40.000 Din, Bobik Anton, Brezje, Oplotnica. 908

Gunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, stari papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Mizarji **okras za rakve** dobijo **prie, tapete itd. najceneje v galanterijski trgovini** 907
Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska u. 26

Jabljin za izdelovanje izvrstne domače pijače, in **Mostin** za razmnoževanje jabolčnika, dobavlja drogerija Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 864

Čebelni vosk kupuje in plača po najvišji ceni: Kemindustrija, Maribor, Aleksandrova cesta 44. 832

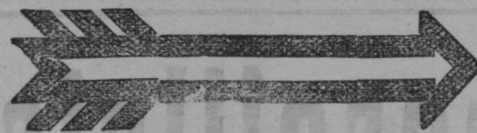
Pletene jopice

po Din 29,— dobite samo v

TRPINOVEM BAZARJU
Maribor, Vetrinjska ulica 15. 694

Letos pač kupujemo
vse za šolo v

Tiskarni sv. Cirila, Maribor

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 4,
Ptuj, Slovenski trg 7.

Je najugodnejše!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoše-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Vabimo Vas!
Ljubljanski velesejem
1. do 10. septembra 1934.

Železniška izkaznica za 50% popust na železnicah se dobi na vseh postajah po Din 5.—.

40.000 m² — 15 razstav:

Glasbena — umetniška — higijenska — izseljenska — ribarska — perutnine, koz, ovac, psov — arhitektonska »Weekend« — hranilniška — pohištvo, radio — živila.

Festival Slovanskih plesov.

Tekmovanje harmonikarjev.

Velikomestno zabavišče. 846

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

GRAZER MESSE

15. DO 23. SEPTEMBRA 1934
PEGASTA ŽIVINA IN GORSKE LISKE
PLEMENSKA ŽIVINA
od 15. do 18. septembra
2. ZVEZNI PREGLED SVINJEREJE
od 20. do 23. septembra
ŠTAJERSKI LES - ZRAČNA OBRAMBA

Sejmske izkaznice se dobijo:

Glavno zastopstvo sejmskih izkaznic bančna hiša Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Kupujte pri naših inserentih!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso vlogo nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utpele nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih
.. .. obrestnje najboljše.
Denar je pri njej naložen po-
.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-
zerv in hiš nad 5000 članov-po-
sesnikov z vsem svojim pre-
.. .. moženjem!